

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XI.

V Ljubljani maja 1894.

5. zvezek.

Praznik vnebohoda Gospodovega.

I. Pogostni pogled v nebo.

Možje Galilejci! kaj stojite tukaj
in gledate v nebo? Dj. ap. 1, 11.

Po svojem vstajenju se je Jezus še štirideset dni prikazoval in govoril o božjem kraljestvu, ne sicer vsemu ljudstvu, kakor govori sveti Peter, temveč od Boga izvoljenim pričam, in ti so bili apostoli in učenci, ki so z njim jedli in pili, ko je od mrtvih vstal. Slednjič pa jih je peljal še na Oljsko goro, ter jim tam dal zadnje nauke in sporočila. Potem pa se je vpričo njih vzdignil, in oblak ga je vzel izpred njihovih očíj. Žalostni so gledali apostoli za njim v nebo, glejte, kar stojita dva moža v belih oblačilih pred njimi in jim rečeta: »Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil odvzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo!« (Dj. ap. 1. 10—11.) — To je zgodba današnjega praznika. Kakor pa so nekdanj apostoli, tako glejmo tudi mi pogostokrat za odhajajočim Jezusom v nebesa, zakaj pogostni, — vsakdanji pogled v nebesa nam bo 1. pristudil vse pozemlsko in nas vedno bolj vnemal za nebeško; 2. nas bo podpiral v trpljenji, da ne omagamo; in 3. nas bo obvaroval zmot in pregreh, ter priganjal k dobrim delom, kar hočemo danes skupaj prevdariti.

1. Odkod prihaja to, da tako ljubimo pozemlsko? Odtod, ker premalo mislimo na nebesa, ker svoje oči le redkokrat po-

vzdigujemo proti nebu. Ko bi večkrat v duhu primerjali zemljo in njene dobrote z nebesi in nebeškim veseljem, skoraj ni dvomiti, na katero stran bi se obrnili. — I, kaj pa ima ta zemlja, da jo tako ljubimo, da se je tako strastno oklepamo? Ali je mar kje na obširni zemlji kako neskajeno veselje, da bi mu prej ali slej ne sledila žalost? Ali je kje kaka sladkost, da bi ji ne bilo pri-mešane več ali manj grenkosti? Če premišljujemo prijetnosti te zemlje, zraven pa primerjamo tisočero gorjé, ki nas povsod obdaja, brezštevne bolezni in kuge, skrbi in grenkosti, znotranje in vnanje težave, katerih ni nihče popolnoma prost, — ali ne bomo to življenje imenovali bolj prav smrt, kakor življenje, kakor uči sv. papež Gregor? In če bi tudi človek imel tukaj vse, česar le srce poželi, kako dolgo pa vse to trpi? Ko bi tudi na svetu ne bilo nobene druge zapreke, kakor samo ta, da vse posvetno hitro mine, da je le od danes do jutri, že to bi nam moralo vse posvetno pristuditi. V resnici pa kaj najdemo tukaj? Na to naj odgovori sv. Krizostom, ki pravi: *Tukaj so bolezni, preganjanje, zgodnje smrti, opravljanja, nevoščljivosti, sovraštva, strasti, brezštevne nevarnosti, vsakdanje skrbi in nesreča za nesrečo! Vrh tega vedne skušnjave, da si tudi pobožni nikjer ni svest, da bi ne padel, in vedni strahovi, da bi nebes ne zapravl s smrtnim grehom.* — Kaj nas pa temu nasproti tamkaj čaka? Sv. Gregor papež piše o nebeškem veselji: *Kateri jezik je zmožen izreči, katera pamet razumeti, kakošno veselje je v nebeškem kraljevstvu: ko bomo poslušali angeljsko petje, ko bomo z izveličanimi duhovi stali okoli Stvarnika, ko bomo pričujočega Boga gledali v obličje, ko bomo nad neskončno lučjo strmeli, ko se nam ne bo več smrti bati, in ko se bomo večne nestrohljivosti veselili?! — Če vse to premislimo, potem se nam ne bo težko odločiti, na katero stran se bomo nagnili, kaj si bomo zbrali, po čem bomo hrepeneli. Zato pravi sv. Ignacij Lojolan: O, kako mi mrzi ta svet, če pogledam nebesa! — Pa vendar kolika slepota je med ljudmi! Za ta svet, ki se nam tako rekoč pod nogami drobi, se péhamo; za neminljivo srečo, ki nas tam čaka, pa nič ne storimo; ta svet, ki je poln nadlog in britkostij, tako neizrečeno ljubimo, po nebesih pa, kjer ni ne joka, ne žalosti, pa ne hrepenimo; to zaničljivo zemljo, katero nam bo prav kmalo smrt iztrgala, držimo z obema rokama, za nebesa pa, katerih nam nihče ne bo mogel vzeti, še prsta ne ganemo!*

2. Večkratni pogled proti nebesom nas pa tolaži tudi v nadlogah in podpira v trpljenji.

Kdor želi priti na visoko goro in krasen razgled uživati raz njen vrhunec, se mora pehati in potiti, včasih mu že skoraj noge odpovedó, sapa zastaja in srce močno tolče; toda misel: kmalo bom na vrhu, tam gori si bom počil, tam gori se bom veselil lepega razgleda, ta misel ga podpira, da ne omaga, da stanovitno, četudi težavno koraka k svojemu cilju. — Ali pa poglejmo težaka ali delalca, kako težka dela mora opravljati, kako silno se mora od jutra do večera potiti, kako dostikrat omaguje pod težo, večkrat mu hoče vse odpasti, mu vse moči odpovedati, da bi najrajše vse popustil, pa vendar dela in se peha! Zakaj? Zato, ker vé, da pride na večer počitek, za počitkom pa plačilo! — Ali pa poglejmo one, o katerih piše sv. apostol Pavel, da se na premaganje skušajo, kako se iz tega namena vsega zdržé, in kako v tečišči tekó, da bi le stavo dobili, — in vendar-le samo eden dobi stavo (1. Kor. 9, 24.).

Če se toraj ti in drugi toliko pehajo in trudijo za malo veselje, za slabo plačilo, za minljivo krono: koliko bolj bi se morali še le mi kristijanje prizadevati za večno veselje, za neizmerno plačilo, za neminljivo krono! Če nas tedaj zadene trpljenje, če nas tepejo nadloge, če nas obiščejo nesreče, poglejmo tedaj proti nebesom, povzdignimo svoje oči in spomnimo se Kristusa, ki je tudi moral trpeti in še le potem iti v svoje veličastvo. (Luk. 24, 26.) — Spominjajmo se besedij sv. Pavla, ki pravi (Rim. 8, 8.): *Trpljenje sedanjega časa se ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo razodeta nad nami!* — Recimo tudi mi v vseh nezgodah in ob vsakem trpljenju to, kar je imel navado reči veliki ljubljanski škof Hren: »Si taedet labor, — aspice praemium! če te delo plaši, ali se ti studi, glej na plačilo!« — Kako so se mnogoteri trpini tolažili gledé na prihodnje plačilo, ter vse hudo in najhujše voljno trpeli, vam hočem pokazati v nekaterih zgledih, katere posnemajmo tudi mi.

Neki plemenitaš se je zgubil na lovu, ter se v divji in gosti hosti ni vedel kam obrniti. Poslušaj, če bi od kod slišal kak glas od svojih tovarišev. Pa zastonj. Sedaj zasliši od nekod prijetno petje. Napoti se proti kraju, kjer sliši petje. Pa kako se začudi, ko najde ondi ubogega siromaka, ki je pol gnjil ležal na zemlji, ter ga vpraša: kako more biti vendar vesel v takem žalostnem stanu? Ta pa mu odgovori: »Glejte, samo to revno telo, katero bo skoraj razpadlo, je stena, ki me loči od Boga, pa to se bo skoraj in skoraj zgodilo, zato sem vesel, ker vem, da nimam daleč do Boga!« Glejte, misel na Boga, na nebeško veselje, mu je slajšala najhujše trpljenje!

Sv. Katarina Sijenska je iz ljubezni do Boga stregla neki ženski, vdovi, ki je imela ostudno rakovo bolezen na prsih. Smrad je bil tak, da nihče ni mogel prestati pri njej. Katarina pa je ostala po noči in po dnevu pri njej in ji stregla, ne da bi bila nad tem pokazala tudi najmanjši stud in gnjusobo. Bolnica jo je začetkoma prav rada imela. Kmalu pa se je poloti neka mržnja do nje ter jo začne grditi, obrekovati, še celo ob nedolžnost in devištvo jo hoče s svojim grdim jezikom spraviti. Posrečilo se je res tej ostudni in nadložni starki toliko, da so jo jele sumničiti in dolžiti celo sestre tretjega reda sv. Dominika, njene tovarišice. Sv. Katarina pa je vse voljno in mirno trpela in stregla starki. Zvečer pa je imela navado svoje težave in nadloge v presrčni molitvi križanemu Jezusu razodeti. Ko nekega dné zopet tako moli, se ji prikaže njen nebeški ženin z dvema kronama, rekoč: Tu ste dve kroni, ena iz zlata in srebra, druga pa iz trnja, katero hočeš, si izvoli; ako si izvoliš zlato, boš dobila po smrti trnjevo; ako si pa izvoliš trnjevo, dobiš v prihodnjem življenju zlato! — Katarina se odloči za trnjevo, katero tako močno pritisne na glavo, da je več dni čutila hude bolečine. Potem pa ji reče Izveličar: Bolnici le nadalje strezi, — na to zgine prikazen. Šedaj še z večjim veseljem streže bolnici, akoravno ji ta vedno hude reči očita in jo grdi. Ko njena mati zve, kaj bolnica govori o njeni hčeri, ji ostro prepove še dalje bolnici streči in ji zažuga jo iz domače hiše spoditi, ako ne zapusti one bolnice. Kaj pa sedaj stori sv. Katarina? Vrže se na kolena pred mater ter jo v imenu križanega Jezusa prosi toliko časa in tako presrčno, da mati ginjena odstopi od svoje prepovedi in svojega žuganja. Bog pa je hotel že na tem svetu svojo zvesto služabnico poplačati. Ko bolnica vidi, da njena postrežnica ni nič razžaljena zaradi njenega grdega in lažnjivega govorjenja, temveč, da ji streže še z večjo skrbjo, začne se svojega greha kesati, prosi jo odpuščenja, ter ji obljubi, da hoče svoje grdo govorjenje popraviti, kar je tudi res storila, ter potem ni nehala hvaliti in povzdigovati Katarinine svetosti, nedolžnosti in čistosti. Glejte, kaj so svetniki pretrpeli samo zato, da bi ne zgubili nebeške krone! Misel na nebesa jim je vse trpljenje v nebeške rožice spremenila!

3. Večkratni pogled proti nebesom nas pa tudi priganja vedno več dobrega storiti, se greha skrbno varovati in za stare grehe pokoro delati. Odkod pač pride to, da se večinoma vsaki kristijan tako zelo smrti boji, akoravno nas sv. vera uči, da smrt reši človeka vseh težav, da je smrt le prehod iz solzne doline v nebeško domačijo, prestop iz ptujega na Očetov dom? — Kateri otrok, ki se je moral veliko let v ptujih krajih potikati, nadloge in pomanjkanje trpeti, bi se branil čez dolgo let vendar enkrat domov iti, lepo premoženje v posest vzeti ter pri svojem očetu v obilnosti in bogastvu živeti? In ali se bo mar ta otrok ustrašil poslanca,

ki mu prinese veselo sporočilo, da ga oče kliče domov in da mu hoče celo kraljestvo izročiti? Pa vendar se večina kristijanov boji in straši smrti, tega božjega poslanca, ki jih pride klicat v nebeško domačijo. Če nas tudi vera uči, da je v nebesih neskončna sreča, neizkaljeno veselje in večno življenje, brez vsake britkosti in brez konca, se vendar sploh kristijani bojé in branijo te stopinje iz časnega v večnost. Ali se ne pravi to česa dobrega se braniti? Če je v nebesih res toliko veselje, in vera nam to potrjuje, zakaj bi se potem smrti toliko bali in branili? — Toda glejte, tukaj je nekaj drugega vmes, kar nam razjasnuje nasprotje.

Če se tedaj kristijan boji smrti, ki ga ima v nebesa prestaviti, nima ali prave vere ali pa je kak drugi zadržek. — In glejte, res tehten zadržek je tukaj. — Ko bi kristijan vedel, da bo precej po smrti res prišel v nebesa, bi se gotovo ne bal in ne branil te stopinje; pa nekaj drugega je, kar mu greni ta prehod, in t. j. — slaba vest, ki mu očita, da ni vselej spolnoval zapovedi in povelja svojega nebeškega Očeta, temveč velikokrat prestopil; huda vest je, ki mu pravi, da je s svojim življenjem bolj zaslužil kaznen, kakor plačilo! — Zato uči skušnja, da se pobožni kristijani preveč ne bojé smrti, temveč, da se je še celo veselé, kakor beremo o mnogih svetnikih, n. pr. o sv. Alojziju, ki se je neznano razveselil, ko so mu rekli, da smrt ni več daleč. — Kar tedaj smrt dela tako grenko in strašno, je spomin na grešno življenje. — Če hočemo, da se nam smrti ne bo treba bati, nabirajmo si dobrih del, varujmo se skrbno vsacega, zlasti smrtnega greha, in pokorimo se za storjene, stare grehe. Potem se tudi nam ne bo treba bati prehoda iz časnega v večnost in tudi mi bomo s psalmistom lahko rekli: *Razveselil sem se ob tem, ko mi je bilo rečeno: Sedaj gremo v hišo Gospodovo!* (Ps. 121, 1.).

Kristijani! glejmo tudi mi z apostoli za Jezusom v nebesa, kamor je šel pred nami, da nam prostor pripravi tam v hiši Očetovi. Zemlja ni naš pravi dom, toraj naj nam mrzi ta zemlja. Ne navezujmo svojega srca na posvetno, ki je od danes do jutri, in nabirajmo si zakladov za nebesa, ki ne minejo. Četudi po zemlji hodimo, naj bo vendar naše srce v nebesih. Če moramo tudi na zemlji trpeti, naj se zgodi volja božja, saj bo vse kmalo minulo, in kmalo bomo večno počivali in se večno veselili. Delajmo in trpimo tukaj, skrbno se greha varujmo in dobro delajmo, vrh

tega pa s psalmistom prosimo Boga, da nas po tem revnem življenju vzame k sebi v nebesa, rekoč: *Kdaj bomo že prišli in se prikazali pred obličje božje?* (Ps. 41, 3.). Amen. Andr. Šimenec.

2. Trojna pot Jezusova in za Jezusom v nebesa.

In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet, in sedi na desnici božji. Mark. 16, 19.

Štirideseti dan po svojem vstajenju se je vzdignil naš Zveličar iz lastne moči v nebo. Ustanovil je bil poprej sv. cerkev, izročil jej božje nauke in sv. zakramente nam v pomoč, danes pa nam je šel *mesto pripraviti*. Ločil se je torej na današnji dan od nas najboljši prijatelj, ločil se je od nas najmogočnejši prijatelj. Že prej v življenju pa je rekel svojim učencem in s tem nam vsem, da naj hodimo za njim, ker on je *pot, resnica in življenje*, on je *luč sveta*. Kakšna pa je bila pot Kristusova, kakšno njegovo življenje, s kakim izgledom nam sveti? Celo njegovo življenje in delovanje obsega samo tri besede: *moliti, delati, trpeti*. Tako je Jezus živel, na ta način posedel nebeško kraljestvo in sedi sedaj kot kralj večne slave na desnici božji. Če pa je Jezus le po tej trojni poti prišel v nebesa, moramo se, če hočemo kdaj za njim priti, tudi mi te poti držati. Tako so ravnali vsi, ki so se zveličali do sedaj. Kateri pa so zavrgli to pot ali jo zgrešili, vekomaj so se pogubili. Trojno pot Jezusovo in za Jezusom v nebesa premišljujmo danes, to je: I. molitev, II. delo, III. trpljenje.

Mili Jezus, Ti pa nas blagoslovi, kakor si današnji dan zadnjikrat blagoslovil svoje učence!

Naš Gospod Jezus Kristus je naš vojvoda proti nebesom. Kar vojaki vidijo delati svojega vojvodo, to delajo tudi sami. Sv. evangeliji nam pokažejo našega vojvodo:

I. kako moli in da veliko moli.

Dvanajstletni deček je že rekel, da mora v tem biti, kar je njegovega Očeta, namreč v tempeljnu, da ga tam moli in z besedo časti. Ko je začel delati čudeže, ni ozdravil poprej slepca, ne zbudil k življenju mrtveca, dokler ni s povzdignjenimi očmi prosil privođenja nebeskega Očeta. Kolikokrat je po dnevu in po noči molil

na gori in v samoti! Ko je šel v svoje trpljenje, molil je dolgo poprej na vrtu Getzemani, na sv. križu viseč je zadnje zdihljeje poslal proti svojemu Očetu.

Moli, kristijan, torej tudi ti! Sveti Avguštin pravi: *Omaguje človekov trud, če se ne naprosi božja pomoč*. In kaj je duša človekova brez molitve? Je vojak brez orožja, ki ga sovražnik lahko premaga. Kaj je duša človekova brez molitve? Je umeteljnik brez orodja, ki ne more začeti nameravanega dela. Kaj je duša človekova brez molitve? Ladija je brez krmarja, katero veter meče ob kleči in pečine ter podi po vrtincih. Kaj je duša človekova brez molitve? Je riba brez vode, ki kmalu umrje, je ptica brez perut, je klas brez zrna. S kratka, kar sta solnce in dež za zemljo in za pridelke, to je za človeka molitev, ki mu nakloni božjo pomoč. Kralj David poje (v ps. 65.): *Hvaljen bodi Bog, ki ni odvrnil moje prošnje, in ne svojega usmiljenja od mene*. Zakaj kraljevi pevec tukaj prošnjo in usmiljenje božje spravlja v eno vrsto? Zakaj méni, da Bog ni odvrnil usmiljenja od njega? Zato, ker mu Bog še ni odvzel prošnje, daru molitve. Sv. Avguštin na to se naslanja: *uči: Ko vidiš, da molitev še ni odvezeta od tebe, bodi brez skrbi; ker usmiljenje njegovo tudi še ni odvzeto od tebe*. Kolikor je torej revnemu človeku gotovo potreba, da se ga Bog usmili, toliko je gotovo potrebna mu tudi molitev, ki je ključ k božjemu usmiljenju.

Zategadelj pa tudi hudobni duh, kolikor le more, skuša preprečiti molitev, ali njen uspeh uničiti. Kjer se ne moli, tam je njemu delo lahko.

Huda je bila vojska med Izraelci in Filistejci, kakor se bere v I. knj. kraljev v 13. pogl. Filistejci so najbolj zato skrbeli že poprej, da bi ne bilo nobenega kovača, ki bi Izraelcem izdeloval orožje. In tako so planili nad neoborožene Izraelce in bili bi vse pobili, ko bi jih Bog ne bil rešil na poseben način. — Tako ravna hudobni duh. Kovači pomenijo tu po razlaganju Kornelija a Lapide tiste, ki molijo in premišlujejo, orožje pa njih molitve. Zoper to najbolj deluje peklena kača.

Ko je nekega dné molil sveti Dominik, vrgel je satan težak kamen s strehe. Ko je molil sv. Makarij, zažgal mu je satan kočo. Ko je molil sv. Hilarijon, bojevali so se peklenščeki med seboj z meči in potem prosili puščavnika, naj mrliča gre pokopat. O drugem molčim, rečem le: Kristijan, če ti je zveličanje ljubo, rad moli, veliko moli in ne daj se premotiti!

II. Jezus Kristus je bil tudi delaven v vsem svojem življenju. Kakor je v domači hiši pomagal sv. Jožefu, tako je poznejše ne-utrudno oznanoval božjo besedo, zavračal farizeje ter ozdravljaj bolnike. Vse to in sploh tudi vse njegovo telesno početje je bilo v čast božjo in neskončno zaslužno.

Po Jezusu se zgleduj tudi ti, kristijan! Sveti Avguštín pravi: *Boga hvališ, kadar opravljaš svoje delo.* Glej, kako dobro je, da to veš, ker ti ne moreš biti zmiraj v cerkvi, ne moreš vedno rožnega venca držati med prsti ali v eno mer svoje misli imeti le navzgor obrnjene, treba je skrbeti tudi za zemeljske potrebe, za svoje in domačih telo in stanovska opravila, ker je človek ustvarjen in rojen za delo.

V današnjem berilu ste slišali, da sta angelja rekla aposteljnom, za Jezusom žalostno gledajočim: »Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebo?« Kakor bi bila hotela reči: Če samo gledate v nebo in nič ne storite, ne pridete za njim v nebesa. Tako je tudi evangelijski gospodar, hoteč najeti delavcev v svoj vinograd, rekel nekaterim, ki so zunaj postajali: »Kaj stojite tukaj brez dela celi dan?« (Mat. 20, 6.) Hotel jih je pokregati in reči: ali ne veste, da iz lenobe izvira premnogo drugih grehov, kakor: opravljanje, obrekovanje, nesramno govorjenje, prepir, kletvina, pregrešne misli in želje? — Stvarnik je delo zapovedal že v raju. Delo pa nam po zasluženju Jezusovem more pridobiti neskončno plačilo, tako, kakor molitev. Tako je mislil sv. Pavel, ko je pisal Tesaloničanom: *Neprenenhoma molite.* (I. Tes. 5, 17.) Kdor namreč dela za Boga, on moli. Kako pa se more to zgoditi? Na dvojni način.

Najprej z dobrim namenom. »Naj bo vse, kar bom danes delal, v čast božjo!« tako reci, kristijan, in tvoje delo bo Bogu posvečeno, z blagim namenom pozlačeno. Sveti Hijeronim pravi: *Svetnikom je še spanje molitev.* Drugi način pa je ta, da večkrat med delom pošlješ kak kratek zdihljaj v nebesa. Priporoča jih pri delu in v skušnjavah posebno sv. Francišek Salezij. Takrat, ko je Magdalena sedela pri nogah Gospodovih in *poslušala njegovo besedo, dajala si je Marta s postrežbo veliko opraviti.* Vendar pa je vmes nagovorila Jezusa rekoč: »Gospod! ti ni mar, da me moja sestra samo pusti streči?« (Luk. 10.) Izgled nam je tu Marta, kako se moremo tudi mi sredi dela obrniti k Bogu. Ne moremo vsi sedeti z Magdaleno pri nogah Gospodovih, vsi pa moremo z Marto med delom Gospoda kaj nagovoriti, s pobožnim zdihljajem ga počastiti.

Sv. Bernard je obljubil nekemu samostanskemu bratu, da ne pride v vice, ker hodi tukaj iz pokorščine na njivo žet, snopje spravljat in mora opravljati še druga hišna dela.

III. Božji Zveličar pa je — tretjič — v vsem svojem življenju tudi neizrečeno veliko pretrpel. Otroka ga je zasledoval Herod, odrasčenemu so zanjke stavili pismarji in farizeji, zasledovali so ga višji duhovni, Pilatu in Herodu je prišel v pest. Slednjič pa je na sv. križu storil krvavo smrt. Skozi in skozi torej trpljenje nam v posnemo.

Ko je Odrešenik toliko obnemogel na križevem potu, da ni mogel več sam nesti križa, prisilili so judje Simona iz Cirene, nejevernika, da bi mu pomagal težki križ nesti. Zakaj k temu niso prisilili kacega juda? Zato, odgovarja neki pobožen mož, da bi se naznanilo, da je križ dan kristijanom, spreobrnjenim iz nejeverstva. In zares, kako veseli so kristijanje križ nosili za Jezusom! Poglejmo aposteljne! Lačni in žejni, v mrazu in vročini, v revi in nagoti, preganjani in zaničevani so šli oznanovat sveti evangelij proti vsem štirim stranem sveta veseli, da morejo kaj trpeti zavoljo imena Jezusovega. Poglejmo sv. mučence! Vse so jim pobrali, v pregnanstvo jih zapodili, ali pa vrgli v ječo ter mučili na najgrozniše načine, dokler niso slednjič žalostnega življenja zamenjali s še žalostnišo smrtjo. A vstrajali so. Poglejmo sv. spokornike! Oddaljeni od človeške družbe, po temnih brlogih, po nevarnih votlinah so se hudo postili, svoje meso mrtvili, silno se pokorili, sicer satana in sebe zmagovali, a živeli grenkejša življenje, kakor je sama smrt. Poglejmo sv. device! Da bi bile zveste samo nebeškemu ženinu, ostale so zaprte med štirimi stenami v največjih skušnjavah ter jih srečno premagale. Ozrimo se v vse izvoljence nebeške! Vsi so prišli iz velike nadloge ter oprali svoja oblačila v krvi Jagnjetovi, to je: svojo kri in življenje so dali za kri in življenje Jagnjetovo.

Po kakšni poti pa hodiš ti, kristijan? Zapomni si besede svetega Gregorja Nac.: *Križi in zoprnosti so kraljeva pot v nebesa.*

Naš največji prijatelj je odšel na današnji dan v nebesa. Ali se vrne še kdaj? Dva angelja v današnjem listu odgovarjata na to: *Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.* Kdaj pa bo prišel in kako bo prišel? Prišel bo, ko se prikaže na oblakih neba sodnik živih in mrtvih vpričo vsega sveta. Takrat bo preiskal, kateri so hodili po pravi poti proti nebesom. Takrat, moj kristijan, bo pregledal, kakšna je bila tvoja

molitev, ali ni bila morda mlačna, raztresena, zanikerna? Takrat bo pregledal, kakšno je bilo tvoje delo, če je bilo storjeno za Boga in njegovo čast? Takrat bo pretresel, kakšna je bila tvoja potrpežljivost v krizih, kakšna v trpljenju? Sploh, ali si bil kaj prida podoban njemu, po katerem se imenuješ kristijan? Oj, kako strašen in radosten bo ta pregled! Strašen za grešnike, radostipoln za pravice. Tisti dan, pravi sveti Hijeronim, se bo tresla zemlja, in koprnili in na prsi se bodo trkali ljudje. Tisti dan bodo najmočnejši kralji trepetali, tisti dan vsa posvetna modrost ne bo izdala ničesar. Ti pa, kristijan, ubog in ponižen, ki si si v življenju pridobil to trojno znamenje za nebesa, ko si molil, delal in trpel za Boga, ti pojdeš v veselje svojega Gospoda. Amen.

Valentin Bernik.

Šesta nedelja po veliki noči. Skrbna vzgoja otrok.

To sem vam govoril, da se ne
pohujšate. Jan. 16, 1.

Velikokrat slišite v svetem evangeliju, kako zeló je bil Jezus Kristus skrben za svoje učence, kako se jim bode godilo pozneje, ko njega ne bode več med njimi. Posebno v svetih evangelijih, ki se beró po veliki noči, jih mnogokrat opomni na težave in bridkosti, katere jih čakajo med hudobnim in brezbožnim svetom. Ničesar jim ne prikriva; še to jim pové v današnjem sv. evangeliju, da bodo morali celó življenje dati za njegov nauk.

Zakaj pa jim je Gospod vse naprej povedal? Sam nam razodene vzrok, ko pravi: *To sem vam povedal, da se ne pohujšate*, t. j. da boste že naprej pripravljeni, da vam srce ne upade takrat, kadar res pridejo take stiske nad vas; da mi boste spričevanje dajali, kadar boste mene videli v največjem ponižanju in kadar boste sami v silnih stiskah. Jezusu ni bilo torej dovolj, da bi bili njegovi učenci le tako dolgo dobri, dokler je on sam med njimi, marveč ves čas, do zadnjega zdihljeja morajo biti stanovitni v dobrem, potem bodo prejeli krono zveličanja. Zdaj bi rekli: Jezus je hotel vzgojiti svoje učence. In v tem je dal prelep izgled starišem in vzgojiteljem ter vsem, katerim je mar prihodnost naše mladine. O predragi stariši in vzgojitelji, glejte, kako ganljivo skrb ima Jezus za prihodnost svojih učencev, predno se loči od njih; ali vas naj

bi pa kar čisto nič ne skrbelo, kako se bode potem godilo vašim otrokom, katere vam je Bog izročil v oskrbo, kadar vas ne bode več poleg njih? Ta misel je napotila tudi mene, da danes, zadnjo nedeljo po veliki noči, govorim o najimenoitnejši nalogi blagega človekoljuba: o krščanski vzgoji. Zato pravim: Dobra vzreja v mladosti — trdna podlaga krščanskega življenja. Vaša od Boga vam izročena naloga, krščanski starši in vzgojitelji, obstoji v prvi vrsti (I.) v tem: da ste svojim otrokom učitelji v krščanski modrosti in sicer ne le *a)* po besedi, ampak tudi *b)* po lastnem vzgledu, in v drugi vrsti (II.) v tem: da jih obvarujete z največjo čuječnostjo greha in grešnih priložnosti.

Morda se bo vam, pobožne duše, katerim ljubi Bog ni izročil otrok v varstvo in vzgojo, neprimerno zdelo, ker ne govorim o kaki splošni verski resnici, iz katere bi vsakdo lahko zajemal spodbudne nauke. Toda pomislite, da mora skušen zdravnik v prvi vrsti skrbeti za oni del človeškega telesa, ki je najbolj ranjen in najbolj potrebuje pomoči. Tudi človeška družba je telo, katerega najžlahtnejši del je ljuba mladina, oh mladina, naša edina, naša zadnja nada. In ali ni ravno ta del človeške družbe, mladina, v zadnjih letih trpela največjo škodo, ali ni ravno v našem času opravičena pritožba: mladina ni več naša? O pobožne duše, podpirajte me, in z vso gorečnostjo svojega srca priporočajte ljubo mladino božjemu varstvu! O, da bi mogel oteti mladino pogube, daroval bi Bogu vse solze in dobra dela pravičnih, vsa zatajevanja in molitve spokornikov! O moj Bog, ves zaklad tvoje milosti, celó tvoje sveto Srce rotim in prosim, kličeč: usmili se naše ljube mladine!

Dober, moder, ljubezniv in pobožen otrok je vaša največja sreča, vaš največji zaklad, o ljubi očetje in matere! Z veseljem in brez prenehljeja se radi trudite v potu svojega obličja, saj veste, za koga delate in komu boste zapustili sad svojega truda. Starost in bolezen nima za vas nič strašnega, saj vas tolaži pogled na svojega dobrega otroka, ki vam bo v starosti in trpljenju angelj tolažbe; skrbel bo za vas, olajšal vam dneve v vaši starosti, ljubil vas bo in vam v otroški ljubezni enkrat zatisnil trudno oko. Da, smrt sama nima za vas nič strašnega, saj boste še po svoji smrti živeli v hvaležnem spominu svojega blagega otroka. O srečni očetje, srečne matere, vi imate nebesa na zemlji v svojih dobrih otrocih! Le uživajte svojo srečo, saj jo zaslužite, zakaj za Bogom ste si vi sami

osnovali to srečo. Sedaj vam poplača nebo vaše očetovske nauke, vaše izglede, vašo skrb in neutrujeno čuječnost, s katero ste si vzgajali tako dobre otroke. S trudom ste obdelovali ono zlahtno polje, otroško srce, katero vam je izročil ljubi Bog, uživajte sedaj žetev, žetev je vaša. — Toda kolika nesreča, očetje in matere, ako je vaš otrok sprijen, ako nima srca za vas, ako nima ljubezni do vas! O nesrečni stariši, komu bi primerjal vašo žalost! Zgodaj že morete spoznati, kako se bo končala spačenost vaših otrok, zgodaj že uvidite, da se v starosti ne boste smeli zanašati na svoje otroke, da si boste pri njih zastonj iskali tolažbe in pomoči ob času svoje zapuščenosti. Že sedaj čutite črva, ki vam gloda na niti življenja, že vidite v svojem duhu, s koliko sramoto bo oskrnil nesrečni sin, nesrečna hči vaše ime; žal vam je, da ju niste ponesli že od materinega telesa tja ven v hladni grob. V svoji žalosti in obupnosti pa prosite Boga, da bi vas še pred časom vzel k sebi, da ne boste učakali sramote in žalosti, oče, mati biti tako sprijenemu otroku. Da, jokajte se in topite se v solzah, prezgodaj osiveli stariši, vi ste najnesrečnejši na svetu, in ne poznam žalosti, ki bi se dala primerjati vaši žalosti! Toda, ako vam hočem povedati resnico, moram, če tudi nerad, vašo žalost še pomnožiti. Vprašam vas, kdo je vzrok, da so pred časom osiveli vaši lasje, da se na vašem obličju v vaših najboljših letih že kažejo one globoke gube, katere vam provzroča obup in žalost nad vašimi otroki? O nesrečni stariši, sami ste tega krivi, ker niste prav vzgajali svojih otrok. Odgovorili mi boste sicer, da poznate mnogo dobrih in blagih starišev, katerih otroci so vendar le sprijeni, in da veste nasprotno tudi za mnogo hudobnih starišev, katerih otroci so pri vsem tem dobri postali. Da, pripoznam, da se včasih tako zgodi, toda to so le izvanredne prikazni, ki se morajo prištevati izjemam. Navadno pravilo je to, da so čednosti ali pregrehe otrok posledica dobre ali slabe vzgoje. Vzgoja pa, ljubi stariši, je v vaših rokah. Bog vam je otroka vstvaril in potem ga je precej izročil vam v varstvo in vi lahko naredite iz njega, karkoli hočete. Ali morda ni tako? Glejte, slaboten in nadležen stopi otrok na svet in kmalo, kmalo bi bilo po njem, ko bi mu vi ne pomagali. Zato je Bog že roditeljem, zlasti vam, materam, zasadil v srce veliko ljubezen do otročiča. Mati sprejme dete v svojo skrb in mu z veliko potrpežljivostjo ter silnim zatajevanjem same sebe deli vsega, kar je otroku potrebno v ohranjenje življenja in v telesni razvoj. Koliko noči mora prebedeti skrbna mati, koliko solzâ pretočiti, predno spravi majhno dete na noge! — Toda, ljube krščanske

matere, obstojé li vaši otroci samo iz telesa? in ste že vse storile, ako ste skrbele za telesni razvoj? Ali nimajo vaši otroci v sebi še nekega drugega, čudovitega in žlahtnega žitja, duše namreč, ki je neumrjoča, kakor Bog, sposobna spoznavati in ljubiti, kakor Bog? In ta duša, ljubi moji, mar ne potrebuje k svojemu razvoju nobene pomoči? Ali je morda vsejedno, je li ta otroška duša izročena slabim ali dobrim, sprijenim ali blagim vzgojiteljem? Mar je vsejedno, ali so vaši otroci dobrega ali slabega duha, ali nosijo v svojih prsih blago, za vse lepo vneto, ali pa trdo, sprijeno in lažljivo srce? — O ne, ljubi stariši, niste spolnili svoje dolžnosti, ako ste samo skrbeli za telesni razvoj svojih otrok, če ste pa zanemarjali njih dušo! Koliko je nesrečnih starišev, ker imajo otroke, katerim sicer ne manjka niti zdravja, niti lepote, niti premoženja, katerim pa manjka lepih dušnih lastnostij. In nasprotno, koliko je takih starišev, ki nimajo lepih in bogatih otrok, ki so pa vendar srečni, ker njih otroke kinča lepa duša. Zaradi tega je bila dušna vzgoja vedno in vsepovsod največjega pomena, ker od nje je odvisna sreča in nesreča posameznih in cele države.

Vzgoja pa, ako hoče biti uspešna, se mora opirati na krščanska načela. To nas uči skušnja vseh stoletij, to nas uči sv. Duh sam, rekoč: *Začetek modrosti je strah Gospodov!* Svoje otroke zgodaj podučiti v božjem strahu je torej vaša prva naloga. Vcepite jim že v mlado srce kalí krščanskih čednostij. Uporabite vso svojo zgovornost, da jim pokažete, kako lepo je čednostno življenje in kako neprecenljivo je plačilo za čednost. Obudite v njih srcih tudi stud nad grehom in popišite jim strašno kazen, katero si nakopava greh. — Govorite pogosto s svojimi otroci o Bogu, o njegovi neizmerni dobrotljivosti in ljubezni, o njegovih neskončnih popolnostih. Obujajte v njih srcih iskreno ljubezen do Zveličarja Jezusa Kristusa, govorite jim o njegovem prostovoljnem poniževanju, o njegovi požrtvovalni ljubezni. Govorite jim o njegovem trpljenju, kako je zaradi naših grehov krvav pot potil, bil bičan, s trnjem kronan in križan. O, kako radi vas bodo poslušali nedolžni otroci!

Krščanski stariši, ako ste revni in svojim otrokom ničesar ne morete zapustiti, recite jim s pobožnim Tobijem: »Otroci, nimamo vam dati premoženja, ako pa podedujete po nas strah božji, boste imeli doto, ki presega vse zemeljske zaklade«. — In, krščanski stariši, če bi tudi mogli zapustiti svojim otrokom kraljestva in vsa bogastva vesoljnega sveta, govorite s pobožno kraljico sv. Blanko, ki je rekla svojemu sinu sv. Ludoviku: »Sin, Bog je moja priča, da bi te pri

vsi svoji ljubezni raje videla mrtvega, kakor pa da bi grešil zoper Boga. — Tako, ljubi krščanski stariši, govorite s svojimi otroci, tako jih podučujte v strahu božjem in vseh krščanskih čednostih.

Toda, ljubi stariši, vaš poduk naj ne obstoji le v lepih besedah, zakaj »beseda gine, vzgled prešine«. Bodite svojim otrokom učitelji tudi po svojih lepih vzgledih. Ako se vaši nauki ujemajo z vašim obnašanjem, potem bodo otroci radi posnemali vaše vzglede. O, otroci imajo dobre oči, oni precej zapazijo, kolika je vaša natančnost v spolnovanju božjih zapovedi, kolika je vaša ljubezen do bližnjega, kolika je vaša potrpežljivost v nezgodah in nesreči. Ako najdejo v vašem vedenju kako nasprotstvo z vašim vedenjem, potem se jim bodo vaši nauki zdeli smešni, zasmehovali bodo vas in vaše lepe besede. Ako ni resnice na vaših ustnih, hišni očetje, bodo po vašem vzgledu tudi vaši sinovi postali pretkani lažnjivci; ako se vi ne sramujete opravljivega govorjenja, potem ne smete pričakovati kaj boljšega od svojih otrok; ako vidijo, da zrojite v največji jezi ob vsaki priložnosti, potem tudi vaši sinovi ne bodo krotki, dovolili si bodo vsako surovost. — Kakoršni so očetje, taki bodo sinovi!

In vé, krščanske matere! kaj pomagajo lepi nauki, ako pa vaše hčere zapazijo, da se same ravno nasprotno vedete. Kako bi postale vaše hčere sramozljive, krotke, ponižne, priproste, če pa vedno vidijo vaš napuh, vašo gizdavost, vašo lahkomisljenost? Nesrečne hčere, nas uči sv. pismo, kakoršna je mati, take boste tudi ve! — Da, ljubi moji, nikdo ne more tajiti resnice, da se napake v nekaterih rodbinah podedujejo od roda do roda. Kolika je tedaj odgovornost onih starišev, ki svoje pregrehe prenesó na otroke in na otrok otroke! Na ta način postanejo njih morilci, in neki cerkveni oče pravi, da bi taki stariši zapadli manjši kazni, ako bi bili svoje otroke zadavili precej po rojstvu. O, obžalujte, nesrečni stariši, svoje ravnanje in popravite, kar se še dá popraviti.

II. Da je treba svoje otroke vedno dobro učiti z besedami in z lastnim lepim vzgledom, tega, upam, ste pač vsi dobro prepričani. Toda treba je pa tudi, da skrbno opazujete, je li dobro seme kalilo in zrastle; treba je z največjo čuječnostjo paziti, so li nežne cvetlice krščanskih čednostij, katere ste zasadili, pred leдено posvetno sapo zavarovane ali ne? Ta čuječnost, ljubi stariši, je zlasti potrebna v onih letih, ko stopijo vaši otroci v mladeniško dobo, zakaj nikdar ni človek tako izpostavljen skušnjavam in satanskim zankam, kakor ravno takrat. Hudobni svet se takorekoč zapriseže zoper mladeniča, zoper devico, in uporablja vso svojo pretkano

zvitost in zapeljivost, da bi spravil neizkušene mladeniče in nedolžne deklice v svoje mreže, — in oh, brezskrbni mladini se še ne sanja o tej nevarnosti. Poln moči in zdravja, v kreposti svojih let, brezskrbno in veselo gleda mladenič v prihodnost, ki se mu kaže prijazna, kakor jutranja zarja. Mir srca se zrcali iz obličja tacega mladeniča, saj ne razsaja v mladem srcu vihar pogubnih strastij. Z razvojem telesnih močij pa se prikaže tudi sovražnik. Ako je bil do sedaj mladenič tako srečen, da se je ohranil nepokvarjenega, je bil tak morda samo zaradi tega, ker še ni poznal hudobnega sveta. Sedaj pa, ko se sovražnik oglašá, ko mlado srce nemirno v prsih bije, ko se vzbuja čutnost, sedaj stoji mladenič na razpotju življenja in sedaj se mora odločiti ali za Boga, ali pa za svet. Od vaše čuječnosti pa, krščanski stariši, je odvisno, za koga se bo odločil. In oh, žali Bog, vaša nebrižnost je kriva, da se na tem potu življenja toliko mladeničev odloči za svet. — Oči se odpró mladeniču, radovednost se vzbudi, skrbno poslušajo ušesa pohujšljive pogovore in, kar se ne dá pozvedeti na ta način, to se zve iz slabih knjig. O kaka sprememba se zgodi sedaj pri mladeniču! Ono nedolžno oko, iz katerega je še pred kratkim lesketala tako vesela brezskrbnost, se nemirno pobeša, raztresenost se bere na bledem obličju, veselo popevanje umolkne — oh, proč je mir srca, bujno vzraste strupena zél in zamori vse lepe cvetke krščanskih čednostij, katere ste zasadili s tolikim trudom. Domišljija, um, srce — vse, vse služi strastém, ki se čedalje bolj vnemajo kakor pereč ogenj. Že so znane mlademu srcu vse hudobne skrivnosti, že je mlado srce okuženo in zapeljano, ter že zapeljuje druge. Krasna cvetlica nedolžne mladosti je utršana, umazana, v prah poteptana.

Tako se začne zgodnja poguba mladine v vseh stanovih, na srednjih in visokih šolah kakor tudi v rokodelskih delalnicah. In kedo je temu kriv? Vaša brezskrbnost, vaša nebrižnost, nesrečni stariši, in kar sami ne zakrivite, to zakrivijo oni brezvestni ljudje, katerim ste v varstvo izročili svoje sinove. O da, brezvestni gospodarji, brezvestne gospodinje, ki vzamete v svojo skrb z dežele prišle, navadno nepokvarjene mladeniče, strašna je odgovornost, katero si nakopljete, ako iz same dobičkarije, iz napačnega strahu vse dovoljujete mladim ljudem. Kolika je sprijenost med učečo se mladino edino le zaradi vašega brezvestnega ravnanja. Na ta način uničíte hladnokrvno najlepše nade skrbnih roditeljev, ki si mnogokrat od ust pritrgajo in doma pomanjkanje trpé zaradi sina, katerega so vam izročili; na ta podli način uničíte vso nado boljših

časov, katerih mila domovina, mili narod pričakuje od svojega naraščaja. O gorjé vam, morilci naše mladine, pekel nima kazni, ki bi bila za vas prevelika!

Nebrižnost starišev in njih namestnikov je torej vzrok pogube, katero lahko opazujemo vsaki dan pri naši moški mladini. — Kako pa je z deklicami, so morda te bolj obvarovane pred hudobnim svetom? — Oh, nevarnost je tu še skoraj večja. Mnogo jih je sicer, ki pobožno in nedolžno preživé svoja otroška leta, in ki pobožne in nedolžne stopijo med svet. Ker pa ve, krščanske matere, nimate pazljivih oči, ker vam je vsejedno, s kom se vaša hči seznani in s kakimi prijateljicami občuje, zato pridejo kmalo v hišo dobre prijateljice, malo starejše prijateljice, ki so se že precej seznanele s svetom. Pogovor pride sedaj na to, sedaj na ono. »Ali si že brala to in to knjigo?« Tako vpraša starejša prijateljica mlajšo, in ko ta z glavo zmaje, nadaljuje zapeljivka: »O, potem pač še malo veš, kaj je vse lepega in prijetnega na svetu. Ali ne veš, da oni še olikan ni, kdor ni bral takih knjig?« — In glejte, zapeljivo seme najde dobra tla, pohujšljiva knjiga gre iz roke v roko, strupena vsebina se hlastno povžije in mnogokrat ti, brezskrbna mati, še ne veš, od kod prihaja naenkrat druga sapa, zakaj se sedaj tvoja hčerka lišpa, zakaj samo na obleko obrača svojo skrb, zakaj se tako dolgo mudi pred ogledalom? In tako se začne: pogosti, skrivni pogovori s prijateljicami, ki so morda že skusile mnogo sveta, vsakovrstno početje za hrbtom brezskrbnih starišev, dvomljivi sprehodi, dvomljiva uporaba papirja za pisma zelo sumljive vsebine, majhna darila, in sreča, velika sreča, če stvar pri tem ostane, če ne pride še kaj hujšega.

O zaslepljeni stariši, ki nič hudega ne zapazite v takih rečeh, ki imate vse take prikazni za otročarije, vaša nebrižnost je kriva, da vaši otroci umrjô strašne dušne smrti. — In kaj naj rečem o vas, ako ste celo tako daleč prišli v svoji zaslepljenosti, da sami podpihujete oni divji, strastni ogenj s tem, da jemljete svoje napolodrasle hčere s seboj na plese ali k gledališkim predstavam, ki so mravščini v zasmeh, ako dovoljujete v svojo hišo pristop osebam, ki so rujoči volkovi, ako imate v svojem stanovanju razobešene podobe, ki kar tekmujejo v nesramnosti? O nesrečni stariši, kako boste dali enkrat račun o takem ravnanju? Kako strašen bo za vas prizor pred sodbo, ko bodo vstajali iz pekla vaši otroci, katerih nedolžnost se vam ni smilila, ostudni in grdi, ko vas bodo zaradi vaše nebrižnosti preklinjali in vam zaklicali: dajte nam

nazaj našo nedolžnost! — O kaka groza vas bo pretresla takrat, če vas bo strašno pogledal večni sodnik in vas na vekomaj zavrgel zaradi vaše zanikarnosti! — Toda podoba ta je prestrašna; — stariši, vzgojitelji, še je mladina v vaših rokah, ni še prepozno, vzdramite se iz spanja svoje nebržnosti in ozrite se na drugo podobo.

Bilo je 28. julija l. 1604, devet dni potem, ko so prišeli svetega Alojzija svetnikom. Pomenljiv in slovesen dan je bil to zlasti za mesto Kastiljone, rojstni kraj tega nedolžnega svetnika, zakaj štel si je to mesto v dolžnost, da je svojemu blaženemu rojaku skazalo vso mogočo čast. Slovesno so vabili zvonovi Kastiljončane v cerkev, da počasté tam kot svetnika onega mladeniča, katerega so še vsi dobro pomnili. Izpostavljena je bila podoba angeljskega mladeniča na glavnem altarju, ravno tam, kjer ga je množica nek-daj tolikokrat videla klečati. Sto in sto lučic je obdajalo podobo, in ljudstvo se je gnetlo okrog nje in je vzdihovalo iskreno proseč k svojemu blaženemu rojaku. Tam v ozadju cerkve pa je klečala za stebrom častitljiva gospa. Ustni sta se ji premikali v neprestani molitvi in vsa zamaknena ima uprte oči v podobo. Sedaj stopi slavnostni govornik na prižnico, imeniten mož, P. Ugolletti. Z navdušeno besedo slavi angeljskega mladeniča in kaže, kako je zmagoslavno preстал vse boje s svetom, mesom in satanom. Marsikaka solza je porosila lice, ko je to pripovedoval z nenavadno zgovornostjo. Nazadnje pa se obrne pridigar ves v ognju po cerkvi tja, kjer je pobožno klečala ona stara, častitljiva gospa in spozna v njej blago kneginjo Marto, mater sv. Alojzija. Na njo kaže nadaljuje govornik z največjo navdušenostjo: O srečna mati, ki si darovala zemlji tega angeljskega sina, čegar čelo krasi sedaj nevenljivi venec! O srečna si, da si čakala tega dne; katera mati na celem širnem svetu se sme danes tebi primerjati, tebi, ki slaviš in častiš svojega rodnega sina tu na altarju kot svetnika! Pač se spominjaš danes onih pretečenih let, ko je svetnik kot dete poslušal tvoje materine nauke, glej, tvoji nauki so ga privedli na pot svetosti. Spominjaš se vseh onih srečnih ur, katere si preživela v družbi svojega sina — svetnika. Spominjaš se onega dné, ko se je tvoj sin poslavljaj od tebe, ko si ga darovala Bogu, ko te je zapustil za ta svet in se preselil v samostansko tišino. Glej, preblaga mati, tukaj na altarju najdeš zopet svojega sina kot svetnika. O srečna mati, tvoja skrb, tvoja ljubezen, tvoja vzgoja je dala svetu angeljskega patrona, sv. Alojzija!

Tako, ljubi moji, je govoril slavnostni govornik ob priliki, ko so proglasili Alojzija kot blaženega, srečni materi, ki je bila priča oni slovesnosti. Krščanske matere! tolike sreče seveda ne morem prerokovati nobeni izmed vas že tukaj na zemlji, a bodite prepričani vsi, kateri imate z otroci opraviti, da v vaših rokah je njihova osoda, njihova časna in večna sreča — prepričali se boste

tega v večnosti. Kakor boste vzgojili svoje otroke, tako bodo živel, tako bodo umrli, tako stopili pred Sodnika, tako bode njihovo plačilo v večnosti. Ž njimi vred boste deležni večne sreče tudi vi, ako se zveličate. Amen.

Jan. Renier.

Binkoštna nedelja.

I. Sveta vera naša tolažba.

Vaše srce naj se ne prestraši in
naj se ne boji! Jan. 14, 27.

Že je prišel deseti dan, odkar so učenci spremili svojega nebeškega učenika na Oljsko goro in ga ondi videli iz lastne moči vzdigniti se proti nebesom, da po dokončanem delu odrešenja prejme v last sedež svojega veličastva na desnici Očetovi. Žalostni se ozirajo za njim, dokler jim ga ne zakrijejo oblaki, in le prezeló občutijo skelečo rano, ki jo je njihovemu srcu zadalo poslovljenje njihovega tolažnika. Zdaj pa brez njegove pomoči in tolažbe ostati in od vseh strani še v strahu biti pred Kristusovimi sovražniki, je pač prebritkostno in se samo po sebi lahko ume, zakaj da so se, uboge, zapuščene ovčice brez dobrega pastirja, v hiši skupaj zbrali in si s potožbami nad veliko zgubo polajševali svoja težka srca. V tem in v združeni molitvi pričakujejo spolnjenja tiste obljube, ki jim jo je bil dal Jezus pred svojim odhodom rekoč: »Za vas je dobro, da jaz grem; zakaj, ako ne grem, Tolažnik ne bo prišel k vam; ako pa grem, vam ga bom poslal. — Kadar pa pride Duh resnice, vas bo učil vso resnico.« (Jan. 16.) »Tolažnik sv. Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vsega, in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.« (Jan. 14, 26.) Ravno današnji dan pa se ima ta obljuba spolniti. Današnji dan si je zvolil Kristus v rojstni dan svoje cerkve, današnji dan namenil v posvečenje svojega pozemeljskega kraljestva. Bilo je zjutraj ob devetih, kar vstane, pravi apost. dejanje, nanagloma z neba šum, kakor prihajajočega silnega piša, in sv. Duh se je prikazal ter sedel na njih slehernega v podobi razdeljenih, gorečih jezikov. Z njim napolnjeni aposteljni ne le začnejo govoriti v mnogoterih jezikih, temuč so tudi v veri podučeni in utrjeni, da brez vsega strahu vpričo vseh takrat v Jeruzalemu zbranih narodov o njej dajejo slovesno pričevanje. — Utrjeni po sv. Duhu so pa aposteljni ne le zdaj, ampak

tudi v vseh svojih poznejših težavah in vsem svojem trpljenju v veri na Kristusa iskali in našli vso potrebno moč in tolažbo, in spolnilo se je, kar jim je bil rekel, »da naj se ne prestraši in ne boji njih srce!«

Kar je pa Kristus rekel svojim učencem, to tudi jaz vam rečem: »Vaše srce naj se ne prestraši in naj se ne boji!« Zakaj tudi nam je dan sv. Duh, da po njem utrjeni v sv. veri na Kristusa nahajamo moč in tolažbo v vseh zadregah svojih dni. Ljubi moji! ne dajmo se po zgledu današnjega brezvernega sveta zapejljati in si vzeti to tolažbo, ki nam za zdaj in po smrti izvira iz žive vere v Kristusa! Zategadelj želim danes v vaših srcih to tolažbo utrditi in oživiti ter rečem: Sveta vera je naša tolažnica: 1. pri nepokoju naše vesti, 2. pri vzdigovanju našega hudega nagnjenja, 3. v vseh okoliščinah naših stanov, 4. tolažnica v trpljenju. Ti pa, o sv. Duh, pridi ter vódi moje besede, napolni naša verna srca in vnemaj jih z ognjem svoje ljubezni!

1. Ko pravim, da je vera v Kristusa naša tolažnica ob nepokoju naše vesti, ne govorim o tistih, katerim je vest zaspala v njih hudobijah, ne o taci, katerim so Bog, neumrjocnost duše, pekel in večnost prazne sanje. Mislim si, da ste moji poslušalci zgolj katoliški kristjanje, ki verujete, da se s hudobnimi deli Bog razžali in nas za tega razžaljenja voljo čaka ostra pravica in mogočna roka njegova, ako se z njim ne spravimo. Poleg tega toraj, ker smo vsi grešniki pred Bogom, smem reči, da tudi bolj ali manj vsi občutimo zbadanje svoje vesti, ki nas tolikrat v srce zaboli, kolikorkrat se spomnimo svojih grehov in z njimi zasluženih šib. Ravno nepokoj vesti je, ki slehernemu kolikor toliko greni življenja slad. Zato pa tudi ni bilo nikoli nikjer tako divjega ljudstva, ki bi, vsaj v nekem tamnem spoznanju svojega zadolženja, ne bilo imelo kakošnih pravih darov, s katerimi bi bilo tolažilo svoje izmisljene, nepoznane bogove. Le mimogredé opomnim darov, ki so jih pagani prinašali v potolažbo svojim razsrjenim bogovom, da so se do krvi ranili, po tleh razlivali najzlahnejša olja in lepo dišeča mazila, ali se kropili s krvjo zaklanih živalij, ali si glavo in ves život z vodo umivali, v znamenje, da želé očiščeni biti svojih madežev. Tudi o pravih judovskih darovih ob kratkem omenim, ker tudi ti sami na sebi niso imeli nobene pravne moči, temuč šele v veri in v upanju

na prihodnjega Odrešenika. čegar slaba podoba so bili, mogli so judje doseči odpusčenje grehov.

Kako tolažbe polna je toraj vera na Sinu božjega! Zakaj po čemur je zagrešeno človekovo srce že samo na sebi zdihovalo in česar z najdražjimi darovi ni moglo doseči, to mu je Sin božji zaslužil s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo na križu. Le v tej veri še ni bil, kdor se je nanj ozrl, nikoli nobeden osramoten. Pripeljali so predenj mrtvoudnega, čegar bolezen je bila nasledek njegovih grehov. Pa ker je vanj veroval, mu Kristus reče: »Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!« In da je še bolj razodel svojo oblast, da sme grehe odpusčati, mu reče: »Vstani in hodi!« K nogam mu je padla očitna grešnica, se jokala in mu s solzami močila njegove noge ter mu jih poljubovala in otirala s svojimi lasmi. Tudi ona ni bila osramotena. Kristus jej pravi: »Žena! odpuščeni so ti tvoji grehi.« — Pripeljali so k njemu ženo, ki so jo ravno zasačili v prešestvu. In ko vpraša po zatožencih, se je ne upa nobeden obsoditi. Toraj jej tudi Jezus reče: »Pojdi v miru, in nikar več ne greši!« Na njegovi desnici je visel razbojnik na križu ter klical s skesanim srcem: »Gospod! spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo.« In brž na to zasliši njegov glas v tolažbo: »Resnično ti povem, še danes boš z mano v raju.« — Pri teh zgledih, kristijani! li ne občutimo tudi mi nekake tolažbe? Kaj ne, kadar po noči ne moreš zatisniti očesa ter se ti zbudi vest, da začneš šteti svoja leta, ki si jih preživel v grehih, kolik strah, kolika groza te sprehaja, posebno če se ti že smrt oznanuje na sivih laseh, na zgubančenem čelu in na velih, razoranih licih! O, marsikateri takih bi mi vedel z Davidom reči, da ob tem spominu večkrat s solzami móči svojo posteljo. — In v tej britkosti kaj ga utolaži? Gotovo ne druga stvar, kot ta misel: Moj Zveličar je tudi zame prestal smrtne bolečine, tudi zame pretakal solze odpusčenja, tudi zame se ponižal do smrti na križu. Njegovo zasluženje stori zaslužljivo mojo pokoro, njegova kri in njegova smrt ste mi v opravičenje pri Očetu usmiljenja, ki noče smrti grešnikove, temuč da se spokori in živi. Le z vero na Sinu božjega toraj upokojiš grizljeje svoje vesti.

2. Drugo, kar poskuša vsak iz med nas, je nagnjenje k hudemu. To nagnjenje k hudemu je, ki pravičnega kristijana moti v njegovi trdni volji, dobrega bega pri njegovih sklepih, in v popolnem vzbuja toliko vzdihljejev. Za tega voljo smo v vednem razprtju in v vednem boju sami s sabo včasih ranjeni, včasih celo na tla podrti. Zoper to toži apostelj Rimljanom rekoč: *Dopa-*

denje imam nad postavo božjo po notranjem človeku; toda v svojih udih čutim drugo postavo, ki je nasproti postavi mojega duha in me pod postavo greha, ki je v mojih udih, vklenjenega drži. (7, 22.) Meso, piše Galačanom (5, 17.), *poželuje zoper duha, duh zoper meso. Ta dva se drug drugemu zoperstavljata, da ne storite tega, kar hočete.* In Korinčanom (II. 12, 7.) sam o sebi obstoji, rekoč: *Tudi meni je dano zlo mesa, angelj satana, ki me bije.* V tem boji pa — kdo nam pomaga? *Milost božja*, nam odgovori apostol (Rim. 7, 25.), *po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.* Zato nas potolaži z besedami, ki mu jih je Gospod odgovoril na njegovo prošnjo za odvrnjenje tega nagnjenja, rekoč: *Zadosti ti je, Pavel, moja milost, zakaj čednost se v slabosti popolno skazuje.* (II. Kor. 12, 9.) — Po tem takem, kolikorkrat se v nas vzdiguje hudo poželenje, tolažimo se s tem, da Zveličar naš vé za to in nam hiti na pomoč. Mi se bojujemo, in on nas krepča; mi padamo, in on nas vzdiga; mi prejemamo rane, in on jih obvezuje; mi pešamo, in on nas poživlja; vabi nas hudobni svet, on nam nasprot postavlja svoj vzgled; mi grešimo, grešimo še in še, pa se vendar ne utruji njegovo božje Srce nam odpuščati in usmiljenje skazovati. — Tako, vidite, le v veri na Sinu božjega najdemo pravo tolažbo pri svojem prirojenem hudem nagnjenji.

3. Vera na Sinu božjega je naša tolažnica v vseh okoliščinah naših mnogoterih stanov.

Ko bi se imel o veri na Sinu božjega pogovarjati z otroci, jim bi rekel: Otroci! pač morate biti veseli, če slišite, da je Sin božji, ki je bil od vekomaj v lepih nebesih, prišel na zemljo kakor otrok, in vam je v vsem enak postal. Veseli morate biti, da je mali Jezus tudi hodil v šolo in cerkev, ker nam sv. evangelij pové, da so ga stariši tretji dan našli v tempeljnu v sredi med učeniiki, in da jim je bil podložen in pokoren, dasiravno njemu, vsevedočemu Gospodu nebes in zemlje, tega ni bilo treba. Zato tudi vas zdaj ne bo več težko stalo, če vas stariši priganjajo k molitvi, v šolo in v cerkev, k pokorščini in ubogljivosti; dà, z veseljem bote vse to storili, ker ravno to vidite pri malem Jezusu. — Obrnem se pa do vas, mladeniči in dekleta! Kaj ne, velikrat vam je volja vaših starišev zoprna, da na tihem in glasno godrnjate zoper njo. Pretrdo vam je, da v svojih mladih letih ne smete slehernega veselja vživati, in prehudo se vam zdi, doma v očetnji hiši biti, se uka in dela držati in za opravili hoditi, ko drugi vaši vrstniki hodijo po družčinah. Ozrite se na Zveličarja! Vera, da je bil Sin božji,

vas bo spodbadala k pokorščini. Tudi on si je odrekel vsako veselje in je živel odločen od sveta v tihi puščavi, pripravlja se na delo svojega poklica, česar pa on ni potreboval, temu je storil zato, da vam je zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah. Obrnem se do vas, krščanski stariši! Pravične so vaše pritožbe, da vam je izreja otrok silna težava. Pa tolažiti vas mora, če slišite, kako je Jezus ljubil nedolžne otročiče, jih v svoje naročje jemal, jih poljuboval, roke na nje pokladal in jih blagoslavljal. Njegova ljubezen, njegov blagoslov bo gotovo tudi vašemu trudu in vašim skrbem dal dozoreti k obilnemu sadu. Njegova milost v zakramentu sv. zakona vam polajšuje butaro vaših skrbi in vas nagiba k splovanju vaših najsvetejših dolžnostij. Ravno tako slišim delavca, kmeta in rokodelca tarnjati nad težavami svojega stanu, ker mora na svetu tolikanj trpeti, si v potu svojega obraza in s krvavimi žulji vsakdanjega kruha služiti, med tem, ko drugi živé v zložnosti in v obilnosti. Poglejte tje v Nazaret k sveti družini! Tam vidite Jezusa, Sinu božjega, do 30. leta Jožefu pri njegovem rokodelstvu pomagati in si s trudom in s potom živeža služiti. Njegove roke so trde, ramena trudna od dela, na čelu mu stojé pôtné kaplje, kakor vam. Vam li Sin božji ob tem pogledu ne polajša vašega srca in ne oslajša vašega dela? Obrnem naj se še k vam, hlapci in dekle, ki pravite, kako hudo je jesti kruh pri ptujih ljudeh. Poglejte tje v hišo zadnje večerje! Tam ga vidite Sinu božjega s prtom opasanega, ki je postal najnižji služabnik svojih učencev, da jim noge umiva, umiva jih celo svojemu izdajalecu; in, nad čemur se nam je še zavzeti, so njegove besede: *Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel.* — *In kdor hoče izmed vas največji biti v nebeškem kraljestvu, pravi apostelnom, ta naj bo vseh najnižji služabnik.* Gotovo pri tem tudi vam ne more več težko dejati, podvreči se opravičilo, ki jih je Kristus sam opravljal, in vam dal obljubo, da bo vaše plačilo obilno v nebesih, ker tako ne služite več ljudem, ampak Kristusu, pri katerem tudi kozarec mrzle vode ne bo ostal brez plačila. Tako nas toraj vera na Sinu božjega vse tolaži v raznih okoliščinah naših stanov.

4. Poslednjič pa nas še tolaži v našem pogostnem trpljenju. — Če besedo: »trpljenje« le izgovorim, se že sleherni čuti prizadetega, ker je trpljenje tako splošno, da je v njem ni izjeme ne v kraljevih hišah, ne pod slamnato streho. Ne vem pa, kdo bolj občuti pezo svojega trpljenja, ali revež v svojem pomanjkanju, ali bolnik na svoji postelji, ali po nedolžnem preganjanju in obreko-

vani, ali pa zapuščena vdova z nepreskrbljenimi otroci in od praga prepodena sirota brez očeta in brez matere, ali kdo drug, ki od jutra do večera ječi v svojih revah. Le to vem, da vera na Sinu božjega polajša vso težo teh brezštevlnih križev; zakaj, ako bi bil Jezus samo človek, bi si lahko mislili, da je moral trpeti, in njegovo trpljenje bi nam bilo le v ganljiv zgled. Ali ker je bil tudi Sin božji, in toraj po božji natori trpljenju kratko in malo ne podvržen, pa se vendar ni branil izpiti do dna keliha trpljenja; zakaj bi ga mi trgali od svojih ust in ga pokladali na stran, če nam le ene kaplje iz njega daje pokušati? Toraj, če kažeš na svojo revščino, ali je ne vidiš še veliko večje pri Zveličarju? Poglej v betlehemiški hlev, ki je njegova rojstna hiša; poglej v jasl in na trdo slamo, ki je njegova zibel, in nič se ne boš zavzel, če ga slišiš reči: *Ptice pod nebom imajo svoja gnezda, lesice svoje jame, in zverine svoje brloge; le Sin človekov nima, kamor bi položil svojo glavo.* — Pripoveduješ mi o svoji bolniški postelji in mi s solzami tožiš svoje bolečine in svoje zapuščenje. Pa glej! Jezus, tvoj Bog in tvoj Odrešenik, je na vsem životu le ena rana, in križ je njegova postelja, in z njega doli se glasé mile besede njegovega zapuščenja: *Moj Bog! moj Bog, zakaj si me zapustil?* Pritožiš se, da te zatirajo in obrekujejo hudobni ljudje; ali Jezusa so še celo njegovi rojaki iz mesta pahnili; farizeji so ga imenovali ljudskega šuntarja, podpihovalca in Belcebuba, višjega hudičev. Praviš, da te preganjajo; poglej! Jezus mora že otrok bežati v Egipt in v svojih poznejših letih se skrivati pred kamenjanjem. Praviš, da po nedolžnem trpiš. Ali kdo je nedolžniši memo njega, ki je celo svoje sovražnike lahko vprašal: *Kdo izmed vas me bo greha prepričal?* — Toraj, kako veseli smemo biti, ker vidimo, da naše trpljenje še kaplja ni v primeri s tistim morjem trpljenja, v katerem je tonila duša našega božjega Zveličarja! Gotovo, če je kdaj v puščavi po čudežu nasitil štiri, tudi pettisuč ljudi, ozdravil bolnega hlapca, Jajru dal njegovo hčer, Najmljanski vdovi njenega sina; tudi tebi bo v tvojem pomanjkanju poiskal košček kruha, tudi tebi bo v tvoji bolezni pomagal, tudi tvojim zapuščenim otrokom bo rednik, in tudi tebi siroti bo poiskal usmiljeno srce, ti dal najti očeta in mater. Tudi v trpljenju nam je toraj sv. vera najslajše tolažilo, ker nam pravi z besedami Jezusovimi: *Veselite se in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih,* dà, toliko, pravi apostelj, *da vse trpljenje zdanjega časa ni nič v primeri s častjo, ki bo onkraj nad nami razodeta.*

Ker je po tem takem živa vera v Kristusa v vseh primerljajih in okoliščinah našega življenja za nas vse tolažbe polna, zato prosimo sv. Duha, da ta dar božji, to nadnatorno luč obilno razlije v naša srca, da nam bo res v britkostih zdanjega življenja vselej najboljša tolažnica žalostnih, dokler na smrtni postelji zagrinjalo ne pade izpred naših telesnih očí, ter ga homo v njegovem kraljestvu s svojimi duhovnimi očmi z obličja v obličje gledali in vekomaj vživali, kakor je, Očeta, Sina in sv. Duha! Amen.

Mat. Torkar.

2. Delovanje sv. Duha za naše zveličanje.

Pridi sv. Duh; obišči srca svojih vernih. Cerkvena molitev.

Danes, petdeseti dan po vstajenju ali deseti dan po vnebohodu našega Gospoda Jezusa Kristusa, praznujemo binkoštni praznik. Že v stari zavezi so Izraelci ta praznik z veliko slovesnostjo praznovali v spomin tistega dné, ko je Bog Izraelu izročil na gori Sinaj med bliskom, gromom in treskom deset božjih zapovedij na dveh kamenitih ploščah. Tudi mi kristijani ga slovesno in veselo praznujemo, ker nas spominja na tisti dan, ko je sveti Duh, kateri sedaj oživlja našo cerkev, prišel po obljubi Odrešenikovi v podobi ognjenih jezikov nad aposteljne, da so neustrašljivo pričeli v templju, kakor tudi po ulicah oznanovati sveto vero, katero jim je bil Križani zapustil v dedščino. Prej so bili apostoli zaprti in v skupnih molitvah so pričakovali sv. Duha ter klicali, kakor kliče danes pri sv. maši sveta cerkev: *Pridi sv. Duh in pošlji žar svoje luči iz nebes*. Moč milosti božje, s katero je sv. Duh osrečil apostole, se kmalu očitvidno pokaže pred svetom. Že tisti dan, ko so poslanci Božji javno nastopili pastirsko delovanje, je ljudstvo zbrano iz raznih delov sveta kar strmelo, ko je spoznalo, da njih pota vodi in pospešuje moč Najvišjega. Peter, prej boječ, omahljiv, je, kakor obče znano, pred deklo s prisego zatajil Jezusa; zdaj pa javno, vpricho toliko ljudstva predstojnikom sinagoge in sinedrija očita bogomor ter s pomočjo sv. Duha resnico sv. vere dokazujoč, tako gane poslušalce, da se jih dá okoli tri tisoč krstiti. Vkljub zatiranju in kaznovanju je stvar tako napredovala, da so višji duhovni, starašinstvo ljudstva in sploh vsi nasprotniki že obupali ter Gamalijel, odbornik sinedrija, vsklikne: »Ako apostoli izvršujejo delo človeško, ne bode imelo vspela in stalnega obstanka; če pa jih podpira

božja moč, je zastoj naš trud in brezvspešna sredstva.« Preobširno bi bilo popisovati čudeže, katere je povzročil prihod sv. Duha, in pogum prvih oznanjevalcev sv. vere; namenil sem se pa danes obširneje opisati: Kaj je storil sv. Duh v stari zavezi in še vedno deluje v naše zveličanje v novi zavezi.

Ti pa, sv. Duh, ki razsvetljuješ srca svojih vernih, blagoslovi božjo besedo, da bi jo verni prav spoznali, po njej živeli in v njej umrli.

I. 1. Znano je vam, predragi bratje in sestre v Kristusu, da se Bogu Očetu pripisuje vstvarjenje, Sinu odrešenje in sv. Duhu posvečenje, vendar so ob vstvarjenju sodelovale vse tri božje osebe, kakor pričajo prve besede sv. pisma: *V začetku je vstvaril Bog nebo in zemljo, zemlja pa je bila pusta in prazna, tema se je razprostirala nad breznom in Duh Gospodov je plaval nad vodami.* V teh besedah je izražena skrivnost presvete Trojice, kakor trdijo razlagatelji sv. pisma in jednoglasno tudi sv. očetje, posebno pa psalmistove besede: *Po Gospodovi besedi so nebesa vtrjena in po Duhu njegovih ust vsa njih lepota.* (Ps. 22, 6.) Glejte, predragi kristijanje! sveti Duh, kateri je prišel po sporočilu današnjega sv. evangelija na binkoštni praznik pred toliko sto leti nad apostole, plaval je že ob vstvarjenju nad vodami in oživiljal mrtve elemente; zato je svet, naš časni dom, v svoji celoti, kakor tudi v svojih posameznih delih tako umetno in čudežno izdelan, da se kar ne morejo načuditi njegovi lepoti umni in pazni opazovatelji divne narave.

2. Sveti Duh ni bil navzoč le ob vstvarjenju mrtvih in živih nerazumnih bitij, marveč tudi ob vstvarjenju človeka, kar pričajo besede sv. pisma, katere izražajo neko posvetovanje presvete Trojice: *Naredimo človeka po božji postavi.* Našim prvim starišem, Adamu in Evi, izročil je Bog prekrasno opravljen zemeljski raj, okinčan in preskrbljen z vsemi potrebami. Le kratka je bila nepopisljiva sreča, kajti vsled napuha v večno pogubljenje² pahnjeni satan, sovražnik Božji, nevoščljivec in zavidljivec prvotne sreče človeškega rodú v zemeljskem raju, je v podobi zvite kače zapeljal Adama in Evo, da sta Bogu pokorščino odrekla in prelomila njegovo sveto zapoved. Kazen je bila kmalu izvršena, kajti Bog ju izpodi iz raja ter ga veli svojim najvišjim angeljem, takozvanim kerubinom, z ognjenim mečem varovati. Sveti Duh gane nebeškega

Očeta iz ljubezni do človeškega rodú, da jima iz usmiljenja obljubi Odrešenika sveta.

3. Bog je v stari zavezi od časa do časa vzbujal v Izraelu očake in preroke, sv. Duh pa jih je napolnjeval s svojimi darovi, da so v duhu srečno prihodnost odrešenja opazovali ter opevali in opisovali pota božjega usmiljenja, in tako tolažili žalujoče in po odrešenju hrepeneče izraelsko ljudstvo. Pota božje previdnosti je vtrjeval v stari zavezi sv. Duh, da je bilo izvoljeno ljudstvo pod skrbnim vodstvom vsemogočnega stvarnika blagodarjeno z dušnimi in telesnimi darovi in se pripravljalo pred obličjem vseh narodov na največjo skrivnost sv. vere.

II. Komaj se rodi izvoljena Devica iz rodu Davidovega, v kateri se je imelo izpolniti prerokovanje in vresničiti hrepenenje vseh narodov, vzame jo sv. Duh v svoje skrbno zavetje, blagodari jo s svojimi darovi, posebno pa ji podeli dar strahu božjega, da je pobožno v dušni in telesni popolnosti in svetosti pred svetom in Bogom živela ter vredna postala angeljevega pozdrava in zveličalnega oznanila: *Sveti Duh bode prišel nad te in moč Najvišjega te bode obsenčila in sveto, katero bode iz tebe rojeno, bode Sin božji imenovano.* Kakor hitro Marija največji skrivnosti, čeznaravnemu činu privoli, rekoč: *Naj se zgodi!* postala je nevesta sv. Duha, kateri v njenem čistem in neomadeževanem telesu po čeznaravni poti izvrši, kar drugje izvršuje narava. Z rojstvom Jezusa Kristusa nastala je nova doba, doba zveličanja, ljubezni in strahu božjega, kajti sveti Duh izliva v nji obilneje ko prej svoje milosti med izvoljence nebeškega kraljestva.

Jezusa je sveti Duh vedno spremljal od rojstva do častitljivega vnebohoda, da je točno zvesto dopolnil v naše zveličanje voljo nebeškega Očeta. Ko se pusti v reki Jordanu krstiti, prikaže se nad njegovo sveto glavo v podobi belega goloba, in poln sv. Duha se vrne od Jordana, kakor pravi sv. pismo. Ko pride nekega dné v tempelj, dajo mu v roke bukve preroka Izaija, kjer čita: *Duh Gospodov je na meni, zato ker me je pomazilil,* ter naglaša in povdarja med učenjaki, da je on tisti, katerega je sv. Duh pomazilil in posvetil v pravega učenika, kateri kaže pot večnega zveličanja. Prej ko začne javno učiti, pelje ga hudobni duh v puščavo, da bi ga zapeljal, kajti človeška narava mu je gojila upanje do zmage, dasiravno je vedel, da ima Jezus tudi božjo naravo, katera ga bode gotovo podpirala; pa glej, s pomočjo sv. Duha nebeški učenik premaga skušnjavca. O predragi kristijan, tudi ti si večkrat od

hudobnega duha zapeljan, ter grešiš in zaideš s prave poti, prosi svetega Duha razsvetljenja in posvečenja, da ukroti tvoje grešno poželenje, ti podeli moč napade hudobnega duha zmagovalno odbijati in zapeljivi svet srečno premagati.

Kadar zaide svetlo solnce, pride temna noč in sovražne moči dobivajo svojo moč in oblast; jednako bi se bilo zgodilo tudi po vnebohodu našega Zveličarja, ko je zginilo solnce vse svetosti in učenosti iz naše sredine. Jezus Kristus, vnet ljubezni do nas, izvršil je voljo nebeškega Očeta in se za nas daroval na križu, ustanovil pa je svojo sveto cerkev, katera naj bi nauke nadaljevala s svetimi čednostmi in odbijala posvetne zapeljive nauke. Da bi je pa ne premagale peklenske moči, utrdil jo je s tretjo božjo osebo, katera jo nevidno ohranjuje in vlada v sveti modrosti in nezmotljivosti; zato pravi sv. Irenej: *Kjer je sv. Duh, tam je sv. cerkev, in kjer je sv. cerkev, tam je sv. Duh.* Očividno pokazala se je moč svetega Duha na binkoštni praznik, ko jo je sveti Duh prvič obiskal, kakor smo že slišali v uvodu. Sveti Duh širi cerkev Kristusovo, da vkljub toliko krivim naukom in napadom brezvercev vedno sijajno napreduje in se razširja po raznih delih sveta, kjer je prej vladala tema nevednosti in hudobij. Znano vam je morda iz cerkvene ali pa svetovne zgodovine, koliko je morala sv. cerkev za časa pregnanstva, vojsk in drugih razprtij od posvetnih oblastij raznih držav prestati, vendar ostane, kakor pravi sedanji papež Leo XIII. v svoji encikliki *zmagovalna in nobeni posvetni oblasti podvržena, marveč oseva države in goji mir med narodi.*

Koliko milosti pa deli sv. Duh posameznim udom sv. cerkve, nihče ne more popisati. Po rojstvu prinesejo novorojenca v cerkev, mašnik mu v imenu sv. cerkve po mnogih molitvicah dihne v usta, rekoč: *Hôdi iz njega hudobni duh ter daj prostor svetemu Duhu,* in ko botri v imenu krščenca priznajo in na vprašanja o glavnih verskih resnicah slovesno pritrdijo, ga namestnik Kristusov krsti in otrok postane dedič nebeškega kraljestva in tempelj svetega Duha, po njem preroben in posvečen. Kakor hitro dete premaga otročjim letom pretéče nevarnosti, ga sv. Duh pri sv. birni po krizmi in božji besedi v milosti božji zopet potrdi, da more sveto vero prav spoznavati in po njej živeti ter razvijati bistri um po naukih sv. vere.

Zapeljevanje hudobnega duha ni imelo jedine žrtve v raji, ampak še vedno deluje s svojimi pogubljenici in pomagaleci v naše pogubljenje. Zgubljeni sin, nemarna hčerka zabrede; sv. Duh pa

mu dá spoznati Jezusa, pot, resnico in življenje, ter gre in se spove pooblaščenemu, za spovedovanje odločenemu mašniku. Sv. Duh deluje skupno v sveti cerkvi in posamezno v njenih udih v naš večni blagor.

Slišali ste, predragi zbrani v Kristusu, kaj je storil sv. Duh, kateri je prišel današnji praznik nad svete apostole. Sveti Duh, ki je plaval že ob vstvarjenju nad vodami in izvršil skrivnosti včlovečenja Gospodovega, biva še vedno v sveti katoliški cerkvi ter deli svojim vernim neprenehoma milosti božje v svetih zakramentih. On razsvetljuje naš um, da spoznamo in ločimo dobro od slabega, nagiba našo voljo, da slušamo božji glas in dopolnjujemo, kolikor dopuščajo naše slabe človeške moči, voljo nebeškega Očeta. Sicer živimo na zemlji, vendar jo lahko premagamo s pomočjo sv. Duha po besedah sv. Janeza (5, 4.): *Kar je iz Boga rojeno, premaga svet*. O sveti Duh, ki si se pokazal nad Kristusom v podobi goloba pri sv. krstu in prišel v podobi ognjenih jezikov nad apostole, pridi takrat v naše varstvo, ko se bode ladija našega življenja razbila in potopila vsled smrtnih bolečin pod hladno zemljo; sprejmi našo dušo, ko bode osamljena iskala novega prebivališča, pelji jo v srečno nebeško kraljestvo med izvoljence večne ženitnine. Amen.

Bl. Bevk.

Binkoštni ponedeljek.

Ponočevanje.

Ljudje so bolj ljubili temo kot luč,
zakaj njih dela so bila huda.

Jan. 3, 19.

Kaj ne, predragi poslušalci! kako prijetno je o poletnem času zvečer, kadar solnce zatone za goro k božji milosti. Iz visocega stolpa se milo oglasi večerni zvon k »Ave Mariji«, povsod po hišah ali pod milim nebom se razlega verna, pobožna molitev. Vsak, ki je prenašal dneva težo in vročino, si vesel obriše pot z obraza in hvaležno zavžije božje darove. Vsi domači se skupaj spravijo za večerno molitev, sv. rožni venec, in potem gredó mirno v božjem strahu k počitku, da bi drugo jutro zopet z novimi močmi začeli dneva delo. Vse je tiho in sladko spava. — Vse? O nikakor ne! Kadar zgine dnevna luč in vse potihne, takrat šele

se zbudijo razni mrčesi in razne živali, ki se bojé dnevne svetlobe in po dnevu plašno tičé v svojih temnih kotih. Okoli oken letajo véše, semtertje švigajo gnusni netopirji, tam v daljavi pošastna sova poje svojo žalostno pesem in lesica laja, ko zvito hodi na ponočni rop. Kdo pa bo zameril tem živalim, da ne mirujejo po noči, ker so tako vstvarjene, da morajo po noči za svoj živež in življenje skrbeti. O, da bi le nihče drugi ne kalil po noči svetega miru, ki ga Bog sam deli ubogim trpinom, da se počijejo od svojega truda in trpljenja.

Vendar pa so še nekateri, ki ponočnega miru in počitka ne privoščijo ne samim sebi, ne drugim. In kdo so ti? Le poglejmo in poslušajmo. Tam se priplazi izza vogla črna postava in zavriska na vso moč, potem se prikaže druga, tretja, in kmalo jih je cela druhal, ki se zdaj vlačí kakor huda ura od hiše do hiše, od vasi do vasi in se dere in tuli kakor dereča gozdna zverina. Kaj pa vendar počnejo te ponočne pošasti? O tem bom pozneje govoril. Večidel šele, ko vse obnemaga in petelin zapoje jutranjo pesem, se pozgubijo. Kdo so pa vendar ti? Vi vsi jih dobro poznate, — to so ponočnjaki. Najdete jih v vsaki fari, v vsaki vasi, skoraj v vsaki hiši. Njim veljajo prav posebno besede Jezusove v današnjem evangeliju: *Ljudje so bolj ljubili temo kot luč, zakaj njih dela so bila huda. Kdor hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.*

Ponočevanje je tako: 1. nespametna, 2. grda, in 3. pregrešna navada naših krajev, da moram enkrat o njej govoriti. Pa nikar ne mislite, da zadeva samo fante, ki po noči voglarijo, ampak tudi nespametna dekleta, ki se s takim pečajo, in vse tiste, ki jim kakorkoli dajejo potuho.

I. Ponočevanje je nespametno. Zakaj? Vsaka poštena stvar božja gre zvečer počivat, rože na polju se stisnejo, ptice v logu potihnejo in prospé, tako tudi pridni in pametni ljudje. Vsakemu pametnemu človeku je po težkem delu ljub počitek, slehernemu, ki po dnevi težko dela v potu svojega obraza, se prileže sladko spanje po noči. Počitek in spanje je dar božji, ki ga Bog deli revnemu človeku, trpinu. Kaj pa dela ponočnjak? On sam sebi ne privošči počitka in spanja; med tem, ko mirno spavajo pametni ljudje in še celo živali, lazi okoli, in dostikrat sam ne ve zakaj; drugi dan pa je ves len in zaspan, da ni za nobeno delo. Ali ni to nespametno? — Najdražje blago, ki ga je vsega-

mogočni Stvarnik dal tebi, o krščanski mladenič, je zdravo telo in življenje. Dokler je človek zdrav, lahko veselo žvižga in poje, po noči pa sladko spi in se ne boji dela po dnevu, jed mu diši in vsako delo mu gre gladko od rok. Zato sveto pismo govori: *Zdravje in veselo srce sta več vredna, kot vse zlato, in trdna moč života je boljša, kakor polne skrinje denarjev.* Kaj pa dela ponočnjak? On sam sebi spodkopuje zdravje in krajša življenje. Kdo je v stanu prešteti, koliko zdravih ljudij, trdnih mladeničev je ob zdravje prišlo zavoljo ponočnega vlačugarstva, ker so se po noči prehladili, jetiko ali drugo dolgo bolezen si nakopali in so morali mladi umreti. Marsikdo je na smrtni postelji zastonj objokoval svoje ponočevanje, ker je moral zavoljo njega umreti. Počitek in spanje je truplu tako potrebno, kakor jed. Kdor ne spi, ni zdrav, trden in lepe rudeče barve; zato vidimo, kakošni so taki ponočni vlačugarji, vsi klavrni, prepadeni in bledi. Za kakošno delo je tak človek? Kako bo delal, ko se mu komaj ljubi stati? Ali ni tedaj ponočevanje nespametno?

Zakaj se pa vendar toliko mladeničev navadi ponočevanja? V začetku samo iz neumnosti, ker druge vidijo in slišijo. Pastir komaj odrase očetovi šibi, ko sliši ponočnjake vpiti, hitro misli, da je to moško, da mora tudi on za njimi, da bo potem šele pravi junak: — ali ni neumno tako posnemanje? — Ko bi se pri ponočevanju tudi prav nič slabega ne govorilo in godilo, je vendar nespametno zato, ker je *nepotrebno*. Ko bi takim navadnim ponočnjakom hotel kdo plačati in bi jim dejal: »Tukaj imaš toliko denarja, pa moraš zato celo noč okoli hoditi in paziti, da ne bo kdo kaj pokradel, ali požgal, — ali bi to storil? Sam pa brez plačila, zastonj okoli tava, ali ni to nespametno? — Ravno tako nespametna so tudi dekleta, ki se takim ponočevalcem oglašajo in z njimi govorijo. Če ima človek kaj potrebnega, pametnega povedati, lahko pove po dnevi pred vsemi ljudmi, če pa govori le neumne, nepotrebne reči, ali celo pregrešne, ni se mu treba po noči oglašati in iz najboljšega spanja se buditi.

II. Ponočevanje je grdo, nepošteno in sramotno. Kdo po noči ne miruje? Že v začetku sem rekel, da po noči le najbolj nagnusne in škodljive živali ne dajo miru. Po noči lazijo okrog škorpioni, sove in netopirji, lesice in volkovi hodijo po noči na rop. Ali ni tedaj grdo in sramotno, če se poprej pošten in pameten mladenič pridruži ponočnim krokarjem, se z njimi okoli vlačí in rjove? Kranjski zgodovinar Valvazor pri-

poveduje v svojih bukvah staro pripovedko, da po noči hudič polhe pase, jim žvižga ter jih s svojim bičem semtertje goni; ima tudi prav zanimivo in smešno podobo, ki kaže hudiča kot pastirja in gonjača polhov. To mi hodi na misel, kadar slišim ponočnjake, da jih sam satan okoli goni kot svoje sužnje in hlapce, jim še po noči ne dá miru, da ne morejo spati. Ali ni to sramotno in grdo, če se pošten in pameten mladenič zameša v tako peklensko druhal, ki jo sam satan goni okoli? — Kdo še hodi po noči okoli? Samo tisti hudobni ljudje, ki se bojijo svetlobe in čakajo noči, da lažje počenjajo svoja hudobna dela. Tat se plazi po noči okoli vogla in oprezuje, kako bi kaj odnesel; ropar čaka za potom popotnika, da bi ga oropal; kakšen nemaren pijanec po noči tava okoli, ker se je pri pijači zamudil in je zgrešil pot proti domu. In krščanski mladenič se upa po noči okoli voglov laziti, kakor bi se solnca bal — ali ni to grdo in sramotno? — Ker je to ponočevanje tako grdo in sramotno, zato imajo tudi taki najgrša, sramotna imena, pravijo jim namreč: »ponočnjaki, ponočni vlačugarji, sleparji, voglarji, krokarji;« — ali ni to zanje grdo in sramotno? — Krščanska dekleta! ali ni tudi za vas grdo in sramotno, če se s takimi grdimi ljudmi pečate, se jim oglašate, se ž njimi pogovarjate? Taka nespametna dekleta se mi zdé kakor ponočne vóše, ki tako dolgo letajo okoli ognja, da si perute osmodijo in žalostno poginejo.

III. Ponočevanje je pregrešno. Zakaj? Zato, ker se neizrečeno veliko hudega in greha stori po noči. Ponočevalci se pregrešijo zoper prvo božjo zapoved, ker ponočno vlačugarstvo je nasproti božji naredbi in zoper previdnost božjo, s katero Bog vlada svet. Bog je vse prav vstvaril, da ima vsaka reč svoj čas, — čas je za delo in drug čas za počitek in spanje. Zato je Bog že pri stvarjenji ločil temo od svetlobe; temo je imenoval noč, svetlobo pa dan; dan je odložil za delo in vsa človeška opravila, noč pa za spanje. Kateri pa brez potrebe po noči okoli hodijo, preobračajo naterni božji red, ki ga je Bog sam postavil; noč preobračajo v dan, dan pa v noč; tedaj ravnaajo zoper božjo voljo in previdnost, Bogu odpovedujejo pokorščino, — in to je ravno greh. — Koliko grehov zoper drugo zapoved božjo se stori po noči! Koliko strahovitne kletve in rotenja! Le poslušajte ponočnjake, kako preklinjajo vse, kar jim pride na pot, v jezi eden družega kolnejo in hudiču izdajajo. Vsaka druga beseda jim je hudič in njih uboga krščena duša, ter tako kličejo prekletstvo

in šibe božje čez vaša polja in njive, gozde in travnike, čez vaše hiše in hleve. — Ponočnjaki grešijo zoper tretjo zapoved božjo, ker ravno ob sobotah in dnevih pred prazniki je največ ponočevanja. Ne da bi šli ob takih dnevih še prej k počitku, da bi drugi dan z jasno glavo in veselim srcem obhajali Gospodov dan in tolike ložje kaj poskrbeli za svojo dušo, celo noč prevpijejo, da pridejo potem k službi božji vsi zaspani, leni in nemarni, ali jo pa celo opustijo. Kakošna more biti potem njih pobožnost pri službi božji? Potem pa še ob nedeljah in praznikih ravno ponočnjaki največ pijančujejo, razgrajajo in oskrunjajo svete dneve; v nedeljo zvečer pa zopet nadalje ponočujejo. — Koliko grehov storiijo ponočnjaki zoper četrto zapoved, to lahko poveste vi nesrečni stariši, ki imate sinove, kateri ponočujejo, ali hčere, ki se pečajo s sleparji. Ali ni res, da je bil vaš sin poprej vbogljiv, priden, zvest, pobožen, dokler je po noči doma ostajal? Potem pa, ko je začel med ponočnjake zahajati, postal je svojeglaven, neubogljiv, len, ki ne mara nič več za vaše besede in svarjenje. — Greši zoper peto zapoved. Ponočnjaki sami sebi zdravje spodkopujejo, ker si ne privoščijo spanja in počitka; zraven tega še po noči čez mero žganje pijejo, ki je zdravju škodljivo, in tako ubijajo in morijo sami sebe. Kolikokrat se pa tudi ponočnjaki med seboj pretepajo, koljejo in pobijajo, in večidel zavoljo kakih malovrednih žensk. Ponočnjaki pa tudi bližnjega dušo ubijajo s pohujšanjem in zapeljevanjem. Mladenič je dober, pošten, nedolžen, dokler ne pride v njih satansko družbo; dekle je poštena, dokler se ne začne z voglarji zgovarjati. Le vprašajte zapeljana dekleta, kdo jih je zapeljal in pohujšal? Ali ne ponočnjaki? Kakošen odgovor jih čaka za toliko neumrjočih duš, ki so jih pohujšali, zapeljali, umorili in večno pogubili! — Največ grehov pa storé ponočnjaki zoper šesto zapoved; zakaj glavni namen ponočevanja je ravno ta, da se brez strahu z nogami tepta in zametuje sveta šesta zapoved božja. Koliko nesramnih pogovorov, umazanih pesem, grdih norčij se zgodi, koliko nečistega dejanja po noči! Povem vam, ko bi bilo toliko lučij na zemlji, kolikor se po noči nečistega greha stori, najtemnejša noč bi bila svetlejša kot beli dan. — Pa tudi zoper sedmo zapoved se pregrešijo. Ponočnjaki kradejo starišem, kar morejo, denar, žito in drugo blago, da imajo potem za pijančevanje in žganjepitje, ker eden za drugim nečejo zaostajati. Pa tudi s tem kradejo starišem in gospodarjem, ker drugi dan po ponočevanju niso za nobeno delo, da stojé drem-

ljejo in spijo, svoja dela zanikrno ali na pol opravljajo in tako naravnost kradejo.

Tu sem naštel nekaj grehov, ki jih navadno delajo ponočnjaki; pa to še niso vsi. Sodnji dan še le bo Bog odkril strašno množico grehov, ki jih zdaj pokriva črna noč. Vsak ponočnjak bo pa še poprej zvedel sam zase vse grehe, katere je storil na takih ponočnih hojah in jih je že zdavnej pozabil, namreč precej po smrti na posebni sodbi. Vendar mora že iz tega vsak pameten človek spoznati, da je ponočevanje silno pregrešno, ker se stori toliko greha. Pa ko bi se ob ponočevanju tudi ne zgodilo nič teh grehov, kar sem jih zdaj povedal, je vendar le samo na sebi pregrešno, ker ponočevanje je gotova priložnost k grehu, je grešna nevarnost, kdor pa se brez potrebe in sile podaja v grešno nevarnost, že s tem greši, če tudi potem ne stori nobenega greha.

Pa bote dejali: Ali tedaj odrasli mladenič ne sme nobenega veselja, kratkega časa imeti? Gotovo vam ga vsem privoščim, saj pravi tudi sv. Duh: *Veseli se, mladenič, v svoji mladosti, in tvoje srce naj bo veselo tvoje mlade dni, toda vedi, da bodeš Bogu zavoljo vsega tega odgovor dajal.* (Preg. 11, 9.) Kakošno pa naj bode vaše veselje in kratkočasje? — Pridno delajte, redno živite, Bogu služite, s tem bote delali veselje svojim starišem in sebi, ter si zaslužili mirna in pokojna stara leta. — Poleti zvečer, kedar se vam še ne ljubi k pokoju iti, stopite tudi skupaj v vasi pod košatim drevesom, pošteno se pogovorite, ali tudi zapojte, če znate; lepo pošteno petje vsak človek rad posluša. Če se pa kdo predrzne nesramne reči govoriti, pahnite ga izmed sebe, nič več se z njim ne družite, dokler se ne poboljša. — Če med tednom pridno delate in si kaj več zaslužite, kar lahko brez škode utrpite, privoščite si tudi v nedeljo kozarec vina, pa ne preveč; lepo pošteno zapojte, potem pa zopet pojdite mirno domov. — Varujte se pa vendar zanaprej, prosim vas, grdega ponočevanja. Prosim vas z besedami sv. pisma (Preg. 1, 10.): *Moj sin! ako te bodo grešniki (ponočnjaki) vabili, ne vđaj se jim. Ako porečejo: Pojdi z nami! ne hodi z njimi, njihove noge v hudo tekó.* Posebno se ogibajte grdih hiš, kjer se po noči žganje toči, kjer se nastavljajo in ponujajo nesramne ženske, ali kjer celo brezvestne matere svoje lastne hčere zapeljivcem prodajajo za peklensko žganje. *Moj sin!* govori zopet sv. Duh: *odvrni svojo pot daleč od nesramnice, in ne bližaj se durim njene hiše; njene noge gredó v smrt, in njene stopinje peljejo v pekel.* In kadar si bote izbirali svoje

prihodnje žene, nikar ne jemljite nobene iz take malovredne hiše, nobene, ki se peča s ponočnimi krokarji; tako sadje ni zdravo, katero ose in sršeni oblezejo. — Verjemite mi, če bote to spolnovali, imeli bote mirno vest in veselo srce. Čista vest pa in veselo srce je vedna gostija, pravi sv. Duh.

Pa tudi vas, krščanska dekleta! opominjam in prosim, ne pečajte se s ponočnjaki, nobenemu se nikoli po noči ne oglašite, pa bote mir imele in čiste ostale. Prvikrat te bo morebiti klet, ali ne boj se tega. Sv. Duh govori: *Kdor te preklinja zavoljo dobrih del, te blagoslovlja*, to je, Bog te bo zavoljo tega blagoslovil. Poskušal bo še drugič in tretjič, potem pa te bo pustil v miru in ti boš rešila svojo dušo. Tudi vé, kedar si bote izvolile prihodnjega zakonskega moža, ne jemljite ponočevalca.

In vi, krščanski očetje in gospodarji, vi, srenjski možje, svetovalci in župani! vsi se kakor en mož postavite zoper to grdo, pregrešno, pogubljivo navado ponočevanja. Svoje sinove imejte v strahu precej v začetku; prvikrat, ko zveste, da gre kateri ponočevat, ga strahujte; zastaranega, navajenega ponočevalca bote težko spreobrnili. Nikoli pa, prosim vas, ne dajajte potuhe ponočevalcem, ne dajajte jim pijače, ne pustite, da bi se zbirali, ali celo plesali v vaši hiši.

H koncu še besedo vam, krščanski mladeniči! Zapomnite si to: Le eno samo je potrebno, — svojo dušo izveličati. Le eno samo dušo imaš, če to pogubiš, nobene več nimaš. Le en Bog je tvoj pravični sodnik, — ako se njemu zameriš, h komu se boš obrnil? Le ena sama smrt te bo zadela, srečna ali nesrečna, — kakoršno je tvoje življenje, taka bo tudi tvoja smrt. Le eno samo sodbo boš zaslišal po smrti: »Pridi, izvoljeni mojega Očeta!« ali pa: »Poberi se, prokleti!« — kar bodeš zaslišal, to boš prejel. Le ena sama večnost te čaka, strašna ali vesela, katere nikdar konec ne bo. Ko bi v peklu vsakih 100 let le eno solzo potočil, celi svet bi v solzah vtopil, ali večnega ognja pogasil ne boš. Le eno samo je potrebno, svojo dušo izveličati. Vse je zgubljeno, če je to zamujeno. Zatoraj: *Pri vseh svojih delih spominjaj se svojih poslednjih reči, in ne boš grešil vekomaj*. Amen. L. Škufca.

Praznik presv. Trojice.

Zakaj moramo verovati skrivnost sv. Trojice?

O visokost bogastva božje mo-
drosti in znanja! Kako nezapopad-
ljive so njegove sodbe, in neizve-
dena njegova pota! Zakaj kdo je
spoznal misel Gospodovo ali kdo
je bil njegov svetovalec?

Rim. 11, 33—34.

Božič je praznik prve božje osebe — Boga Očeta, ki je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da nihče, ki veruje vanj, ne bi bil pogubljen, ampak da ima večno življenje. (Jan. 3, 16.) — Velikanoč je praznik druge božje osebe, Boga Sina, ki nam je s svojim trpljenjem in vstajenjem zagotovil naše zveličanje. — O Binkostih je praznik tretje božje osebe — Boga sve- tega Duha, ki je aposteljne razsvetlil in ki tudi nas posvečuje s svojo milostjo.

Zdaj, ko smo posamezno opravili vse tri največje praznike, pa katoliška cerkev vse tri skupaj povzame in obhaja danes praznik sv. treh božjih oseb skupaj — obhaja praznik sv. Trojice! Po tem bi moral biti današnji praznik največji in bi se moral obha- jati najslovesnejše! Ali vendar ta praznik katoliška cerkev obhaja bolj navadno, kakor bi hotela reči: Kakor skrivnosti sv. Trojice človeški um ne more umeti in obseči, tako tudi ne moremo tega praznika dostojno obhajati. Ali pa cerkev tega praznika tudi zato ne obhaja s posebno slovesnostjo, ker je že tako vsaka nedelja spomin sv. Trojice.

Ko tedaj danes obhajamo ta praznik, nikar ne mislite, da vam bom to skrivnost na dolgo in široko razlagal: če sv. Avgustin, ta velikan učenosti, o tej skrivnosti ni mogel veliko povedati, kako naj bi jaz o tem obširno govoril? — Le eno reč bi rad danes povdarjal in razložil, namreč: Zakaj moramo verovati skriv- nost sv. Trojice (in druge skrivnosti naše sv. vere), ko vendar tega razumeti ne moremo?

Dal Bog, da bi današnji govor služil v potrjenje naše svete vere! Začenjam v imenu presvete Trojice!

Da so tri božje osebe, — pa vendar le en sam Bog; ali da je Bog edin v natori in trojin v osebah, tega ne moremo razumeti, pač pa moramo verovati! — Kteri pa je uzrok, ki nas mora,

da verujemo kaj takega, česar ne razumemo? Na to imamo le en odgovor in ta je: Verovati moramo, ker je razodel Bog, ki je večna in neskončna resnica in modrost, ki ne more goljufati, ne goljufan biti!

Tedaj Bog sam nam je porok, da je resnično to, kar nam pravi in vелеva: da je on trojin v osebah in edin v natori. Kristus, pravi Bog, druga oseba v sv. Trojici, govori, predno gre k Očetu, svojim apostelnom: *Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha!* (Mat. 28, 19.) in sv. Janez piše: *Trije so, ki pričujejo v nebesih: Oče, Beseda in sv. Duh; in ti trije so eno!* (I. Jan. 5, 7.)

Ako tedaj tudi ne umemo te skrivnosti, jo vendar moramo verovati, ker jo je Bog razodel. Bog pa bi ne bil Bog, ko bi nam ukazoval in verovati zapovedoval kaj takega, kar bi ne bilo res! Ravno v tem kaže svoje veličastvo, svojo oblast in modrost nad nami, ko nam razodeva reči, katerih ne moremo razumeti. Kar umemo, pravi nek duhovni učenik, to ni nič posebnega, to je človeško in zato ni treba posebne vere; ali ravno to, česar ne doseže naš um, ravno to nam spričuje, da je več kot človeško, da je čeznaravno, da je božje.

To pa bi bilo predrzno, ko bi kdo tako sklepal in rekel: Ker jaz ne razumem te reči, zato ni res! ali: Ker te in te reči ne vidim, zato te reči sploh ni! Koliko rečij je na svetu, katerih prav ne poznamo, pa se razvijajo, delujejo in spreminjajo, ne gledé na to, ali to razumemo ali ne! In revni človek, ta bore črviček, ki še mnogo zemeljskih prikaznij ne pozna in ne razloči, on naj bi razumel, obsegel in določil nebeske, čeznaravne skrivnosti?

Zato, preljubi, nam mora biti veljava božja vzrok, da verujemo, kar nam je razodel, če tudi s svojim umom tega ne dosežemo in da svoj um ponižno in vdano podvržemo njegovemu božjemu veličastvu! Če že stvarjenih rečij ne razumemo, kako bomo še le razumeli nadzemelske, čeznaravne reči in skrivnosti?

Z ozirom na to sv. Pavel kliče Rimljanom: *O visokost bogastva božje modrosti in znanja! kako nezapopadljive so njegove sodbe in kako neizvedene so njegove poti! Zakaž kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec?* (Rim. 11, 33—34.) S temi besedami hoče reči: Ko je Gospod Bog svet vstvarjal in razpostavljajal nebeske moči, nobenega izmed nas ni prašal, kako naj naredi, da bo prav! In če že v stvarjenih rečeh nismo bili njegovi svetovalci in je vse vravnal po svoji volji in modrosti; smo

še manj bili njegovi svetovalci v tem, kar zadeva njegovo božje bitje!

Tisti Gospod, ki je brez nas in našega sveta ta svet tako modro, prečudno in mogočno vravnal, tisti Gospod ima tudi oblast nam, svojim stvarjem zapovedovati in tudi naš um svoji volji podvreči! — Z Bogom se pač ne smemo pravdati, kakor je Bog sam naravnost povedal Jobu, da človek nima pravice Bogu ugovarjati ali njegove sodbe zaničevati, njegova povelja prezirati, njegove naredbe tajiti!

Tako govori Bog z Jobom (Job 28. pogl.): Kje si bil (ti), ko sem zemlji stavil podlage? Povej mi, ako imaš um? (ako kaj razumeš?) Kdo je zemlji meje naredil, če veš, ali kdo je čeznjo vrv potegnil? Na čem je njeno podnožje utrjeno? ali kdo je vložil nje vogelni kamen? — Kdo je morje z durmi zaprl, ko je vun drlo, kakor da bi šlo iz materinega telesa? ko sem mu v oblačilo dal oblake in sem je s temo povil, kakor otroke s pleniciami? S svojimi mejniki sem je obdal in postavil sem zapah in vrata, ter sem rekel: Do tukaj boš prišlo, in dalje ne pojdeš in tukaj boš razbijalo svoje napete valove. Si (mar ti) kedaj po svojem rojstvu jutru zapovedoval in zarji odkazoval nje mesto? Si li zemljo za krajce držal in majal in hudobne z nje otesal? — Al si (mar) šel v globočine morja, in si se na dnu brezna sprehajal? Ali so se ti odprla smrtna vrata in si videl temne duri? Povej mi, ako veš, vse, na kateri poti luč prebiva in katero je mesto teme, da pelješ slednjo na nje pokrajine in zveš steze do nje stanovanja? Si mar takrat vedel, da boš rojen in spoznal število svojih dni? Si li prišel v zaklade snega, ali si videl zaloge toče, ko sem jih pripravljaj za čas sovražnika, za čas boja in vojske? (Povej). Po katerem potu se razširja luč in se razdeluje vročina na zemlji? Kdo je tek pripravil presilni plohi in pot donečemu gromu, da dežuje na zemljo brez ljudij v puščavi, kjer ne prebiva nobeden umrljivih, da se napije zapuščena in pusta in požene zeleno zelišče? Kdo je dežju oče, ali kdo je rodil rosne kaplje? Iz čegavega telesa je prišel led, in slano spod neba, kdo jo je rodil? Ali moreš leskeče zvezde gostoselce zvezati, ali si li vstanu kolo voza potreti? Ali pripelješ gori danico v svojem času in ali storiš, da večernica izhaja čez otroke na zemlji? Ali poznaš red na nebu in ali mu postavo daješ na zemlji? Ali povzdiguješ svoj glas v oblaku, in te bo sila vodá pokrivala? Ali mar pošiljaš bliske in gredo in da, ko se povrnejo, ti praviš: Tukaj smo? Kdo je modrost položil v člo-

vekovo srce? ali kdo je petelinu razumnost dal? Kdo prešteva oblake po modrosti in kdo izliva mehove na nebu? Kdaj se je prah ulil v zemljo in so se kepe sprijele? Bodeš mar ti za levinjo rop lovil in nasitoval žrtnost njenih mladih, kadar ležé v brlogih in prežé v luknjah? Kdo krokarju pripravlja njegovo jed, kadar njegovi mladiči k Bogu vpijejo, sem ter tje letajo, ker nimajo jesti?

Tako Bog še dalje z Jobom govori (v 39. pogl.) in mu v mnogih prilikah dopoveduje, da se reven človek z vsemogočnim Bogom ne sme pravdati! — Nauk v teh besedah in v reku sv. Pavla pa je za nas ta: da Bogu vsemogočnemu, najsvetejšemu, najmodrejšemu in neskončno resničnemu moramo verovati, ako tudi ne razumemo tega! Bog, ki je brez nas in našega sveta tako lepo in modro naredil in vravnal vse vstvarjene reči, on je pač nedosežen in nepristopen v svojem bitju. In ravno zato tudi moramo verovati, kar nam zapoveduje verovati, naj že to naše slaba pamet razumi ali ne!

Tako, preljubi, se tudi mi vklonimo pred neskončnim božjim veličastvom in trdno verujmo vse, kar nam je razodel. Verujmo posebno skrivnost sv. Trojice in recimo: *Verujem v Tebe, pravi, trojedini Bog: Oče, Sin in sv. Duh, kateri si vse vstvaril, vse ohranjuješ in vladaš: Vse to verujem, ker si neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti! O Bog, pomnoži mojo vero!*
Amen.

J. Ažman.

Praznik presv. rešnjega Telesa.

Častimo in radi obiskujemo Jezusa v presv. zakramentu.

Pridite, molimo in padimo na kolena pred Bogom, zdihujmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril, ker On' je naš Bog, mi pa smo njegovo ljudstvo in ovce njegove črede. Ps. 94.

Imenitni praznik presv. Trojice je zadnji med večjimi Gospodovimi prazniki v cerkvenem letu in sv. cerkev tako rekoč še enkrat skupaj povzame in skupaj praznuje vse skrivnosti naše sv. vere. Vendar še en praznik Gospodov je sv. cerkev v 13. stol. postavila h koncu za vsemi drugimi, praznik presv. rešnjega Telesa, praznik, ki je v nekem pomenu največji, ker vsi drugi obhajajo le

spomin svetih skrivnostij, ta praznik pa preslavlja skrivnost in resnico samo. O božiči smo obhajali le spomin rojstva Jezusovega, smo se le z veseljem nazaj spominjali na tisti srečni trenutek, ko je prišel Odrešenik na svet, katerega je Marija položila v revne jaslice; ravno tako smo o drugih praznikih le obhajali spomin tistih dni, ko je Jezus od mrtvih vstal, v nebesa šel in poslal sv. Duha, ali danes pa imamo prav pred očmi tisto veselo veličastno skrivnost, ki jo svečano obhajamo: Jezus Kristus je tukaj v presv. Zakramentu resnično pričujoč. Vsi drugi prazniki čez leto le takorekoč pripravljajo na današnji; zato se nazadnje praznuje, praznuje s tolikim veseljem in toliko ginljivostjo. Prav za prav bi bili imeli že veliki četrtek obhajati to največjo skrivnost; ali takrat je čas preveč žalosten, da bi se mogli po vrednosti veseliti tolike dobrote, tolike ljubezni, ki nam jo skazuje Jezus v presv. Zakramentu. Zatoraj prosim vas, pripravite danes svoja srca, da bomo po vrednosti praznovali tolik praznik; da bomo z ginjenim in pobožnim srcem počastili Kralja nebes in zemlje, ki se poniža zapustiti svoj tron in v sredi med nami hoditi po zelenem polju. Izraelci so nekdanj s tako častjo in tolikim veseljem nosili skrinjo zaveze, da je sam kralj David veselja poskakoval, čeravno je bila le spomin božje pričujočnosti, le predpoda presv. rešnjega Telesa; ali se ne spodobi, da mi kristjani z vso mogočo častjo in ganljivo pobožnostjo praznujemo neizmerno večjo skrivnost, Jezusa z molitvami in petjem spremljamo, in vabimo vse stvari, naj častijo z nami vsegamogočnega Kralja nebes in zemlje? Če je izraelsko ljudstvo veselo naproti hitelo Jezusu cvetno nedeljo in klicalo: »Hozana Sinu Davidovemu, češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem«, ali verno ljudstvo ne bo danes še večje hvaležnosti občutilo in slovesnejše časti skazovalo njemu, ki je še vedno med nami? Oh, če danes pomislim, si živo pred oči postavim, koliko milijonov in milijonov pobožnih kristijanov po vesoljnem katoliškem svetu gre pod vihrajočimi banderi za svojim vsemogočnim Bogom, koliko jih je tako hodilo, ki so zdaj že v večnosti, vam družega ne morem reči, kakor ponoviti besede, ki sem jih rekel v pričetku: *Pridite, molimo...*

Vendar ne le danes, vedno je Jezus med nami v najsvetejšem zakramentu pripravljen sprejemati naše molitve, deliti nam potrebnih milostij in dobrot. O da bi pač verni kristijanje to bolj pomislili in spolnovali svete dolžnosti, ki jih imamo do Jezusa Kristusa v presv. rešnjem Telesu! Zlasti pa imamo do njega trojno dolžnost:

1. častiti ga, 2. obiskovati ga in 3. večkrat v pobožnem obhajilu ga sprejeti. Ker se o sv. obhajilu večkrat govori ob drugih prilikah, vas hočem danes le samo na dve prvi dolžnosti opomniti 1. kako moramo Jezusu vso čast skazovati in 2. radiga obiskovati.

I. Kaj je zaprto tukaj v tabrnakeljnu, kaj nam kažejo povzdignjene roke mašnikov pri sv. maši? Kaj je v oni bliščeči posodi, ki je nad altarjem postavljena, ki jo goreče sveče obdajajo? Naše telesno oko vidi le kruh in vino; vera pa pravi: »Tukaj je Jezus Kristus, pravi Bog in človek, tisti Jezus, ki je pred osemnajst sto leti za nas človek postal, ki je v betlehemiški štalici v bornih jaslích na trdi slami ležal kot majhno dete; ki je 33 let živel med hudobnimi Judi, toliko čudežev storil; tisti Jezus, ki je na križu za nas kri prelival in za nas glavo nagnil in umrl; tisti, ki je od mrtvih vstal, v nebesa šel; ravno tisti Jezus, ki zdaj sedi na desnici Boga Očeta, katerega angelji in svetniki trepetaje častijo; ravno tisti Jezus, ki bo nazadnje prišel sodit žive in mrtve; tisti Jezus Kristus v najsvetejšem Zakramentu pričujoč z dušo in telesom, s krvjo in mesom, kakor Bog in človek skupaj, kakor je pri zadnji večerji med aposteljni sedel, tako je tukaj resnično in bistveno pričujoč, tukaj v našem tabernakeljnu prebiva po dnevi in po noči, leto in dan, tukaj spolnuje svojo obljubo, ki jo je aposteljnóm dal: *Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.*

Tako je, tako mi verujemo, in ko bi tako ne verovali, nismo več katoliški kristijanje. Tedaj Jezus, Sin božji, naš Odrešenik in Sodnik, je tukaj med nami; le nekaj stopinj smo od njega ločeni; nič dlje od njega nismo, kakor so bili aposteljni pri zadnji večerji. Kristijanje, če pa mi to verujemo — kaj čuti naše srce? ali nas to kaj gine?

Pobožni očaki v stari zavezi so zakrili svoj obraz, na tla padli in svojih očíj si niso upali povzdigniti, kadar se jim je Gospod Bog le v podobi prikazal ali pa angelja poslal k njim. Jakob je videl le v sanjah Gospoda in čudopolno lestvico, po kateri so angelji gori pa doli hodili, in s sv. strahom je vskliknil: »Kako strašan je ta kraj! tukaj ni nič družega, kakor hiša Božja in vrata nebeška!« Tudi beremo v skrivnem razodenju, da štiriindvajset starešin je vzelo svoje krone z glave in so popadali na obraze pred tronom božjega Jagnjeta, in da celo Kerubini svoje obličje s

perutimi zakrivajo in noč in dan kličejo: *Svet, svet, svet je Bog, Gospod vsemogočni, ki je bil, ki je, in ki bo prišel.*

Kaj pravite, ljubi moji! ali ne bo tudi nas sveta groza pretresla, kolikorkrat pridemo pred Jezusa v sv. Zakramentu? Ali ne bomo tudi mi klicali: O kako strašan, kako svet je ta kraj? Zdaj klečim pred Jezusom, v čigar imenu se pripogibajo kolena vseh, ki so v nebesih, na zemlji, pod zemljo; jaz uboga stvar, jaz, prah in pepel, sem zdaj tukaj pred kraljem nebes in zemlje, pred svojim Gospodom, svojim Bogom! Ali ne bomo potem v najglobočji ponižnosti na kolena padli pred Jezusa, srce in roke povzdignili, in ga molili in trepetaje častili? Da, predragi! to moramo, to je naša dolžnost; k temu nas sili naša sv. vera, ako jo imamo še kaj v sebi! Ali pa storimo tudi vselej tako — ali pridemo vselej spoštljivo in pobožno pred Jezusa, ali se obnašamo vselej tako, kakor zahteva svetost tega kraja? Hočem povedati prav po pravici. Vaše obnašanje v cerkvi in pred Najsvetejšim je sploh hvale vredno. Vi kažete spoštljivost in strah božji, pripognete svoja kolena, sklepate svoje žuljaste roke in molite, kolikor mogoče pobožno. Ali to žalibog! ne velja o vseh; zakaj pridejo sem na ta sveti kraj tudi mnogi odrasli, ki so tako mrzli, tako mlačni, tako kamenitega srca, da še skoraj ne pomislijo, kam so prišli; ne da bi molili in klečali, posedajo po skritih kotih, govorijo in premišlujejo nečimerne, celo pregrešne reči in gredó tako razmišljeni. mrzli, mlačni zopet nazaj, kakor so bili prišli, kakor da bi bili prišli semkaj v tempelj tlako delat. Tako vedenje pa ni hvale vredno. Takim veljajo besede, ki jih je sv. Janez judom očital: »V sredi med vami je, pa vi ga ne poznate!« Vsi verujejo, da Jezus Kristus je tako dolgo pričujoč na oltarju, dokler mašnik ne povžijejo sv. telesa in sv. krvi, in vendar ne zljubi se jim poklekniti, k večjemu ob povzdigovanju na eno koleno poklekujejo, kakor da bi se po judovsko bolj spačili, kakor častili Jezusa. In kako se večkrat otroci obnašajo vpričo Jezusa? So, ki celi čas ne zmolijo le enega očenaša, se smejejo, šepetajo, sujejo, pehajo in druge nespodobnosti počenjaajo. O stariši in gospodarji, pridite na pomoč g. učitelju in nam duhovnom, odkažite svojim otrokom in poslom take kraje, kjer jih lahko vidite, in skrbite, da se spodobno vedejo in kaj molijo.

O da bi mi imeli živo vero v srcu — bilo bi vse drugače. Zato, pravi prerok, *zato je zemlja vsa zapuščena, ker ni nobenega, da bi kaj pomislil in si k srcu vzel!* Ko bi zdaj, ko smo tukaj zbrani, kdo naenkrat povedal: škof gredó v našo cerkev, ali še

celo rimski papež so prišli; o kako bi bili vsi tiho in pri miru, kar očesa bi nobeden proč ne obrnil in kako bi vsi na kolena popadali in pobožno klečali, da bi prejeli škofov ali celo papežev blagoslov! Tukaj pa, v presv. zakramentu, dobro vemo, da ni kak človek, temuč sam Bog Jezus Kristus in vendar kako mrzlo obnašanje! Da, oživite vero, vzemite si k srcu, *pridite, molimo* . . . Ko bi bili takrat živel, ko je še Jezus na zemlji živel, in bi bili prišli blizu njega: o s koliko spoštljivostjo bi se mu bili bližali, pokleknil pred njega, ga molili! Zakaj pa tukaj ne storimo ravno tako? Saj je ravno tisti Jezus; kakor je bila takrat skrita njegova božja natora v človeški natori, tako zdaj pod podobo kruha! Zatorej: *Pridite, molimo* . . .

II. Druga naša dolžnost do Jezusa v presv. zakramentu, sem rekel, je ta, da ga radi večkrat obiskujemo. Kar je bil Jezus takrat, ko je še na zemlji živel, namreč največji prijatelj, tolažnik in dobrotnik, to je še vedno; saj on je Bog in kakor Bog ne more premeniti svoje natore, ki je gola ljubezen, gola dobrota. Tiste ljubeznive besede, ki jih je takrat govoril ljudem: *Pridite k meni vsi, kateri trpite in ste obteženi, jaz vas bom pokrepčal*, veljajo tudi nam vsem; noč in dan je v tej ozki hišici v tabrnakeljnu, da bi vsaj ne zamudil tistega časa, kadar je nam prilično, kadar se nam zljubi ga iti obiskat. O Gospod, kaj sem rekel: kadar se nam ljubi? Ali ni to največja dobrota za nas, če smemo tebi, o Kralj vseh kraljev, se bližati, ko bi nas poklical tudi o polunoči? Ko je bil še Jezus na zemlji, je ljudstvo v trumah hitelo k njemu iz mest in vasi; ko je šel v puščavo, šli so za njim; kadar je šel v mesto v tempelj, šli so za njim, kadar je šel na barko, vstopili so se ob bregu, da so poslušali (tudi na polji, na gori . . .) Ravno tisti Jezus, še enkrat rečem, je med nami; ali bomo zdaj pustili samega?

Saj nimamo pristrčnejšega prijatelja, boljšega očeta, modrejšega učenika, prijaznejšega tolažnika, močnejšega pomočnika, saj je naš Zveličar, naš Gospod in Bog — naš sladki Jezus! Zatorej, kadarkoli nam je priložno, *pridite, molimo* . . . O kako nas osramotijo vzgledi svetnikov Božjih, ki se nikdar niso naveličali pred Jezusom klečati in moliti! Sv. Alojzij se prej ni mogel ločiti, da so mu zapovedali, in šele potem se je komaj ločil, le ker ga je silila pokorščina. Sv. Frančišek Regis se je srečnega štel, da se je pri zaprti cerkvi, vsaj pred cerkvijo v dežju in mrazu svojega Odrešenika smel veseliti. Sv. Vincencij Pavljanski

ga je obiskal, kolikorkrat ga je le mogel, in želel je, ko bi mu dolžnost pripustila, vse življenje pred Jezusom moliti. O. Baltazar Alvarez se je večkrat oziral ob svojih opraviilih proti kraju, kjer je vedel, da je najsvetejši zakrament; velikokrat ga obiskal, večkrat ostal pri njem cele noči. In sploh vsi svetniki so imeli največjo pobožnost, največje veselje do Jezusa v sv. rešnjem Telesu; najmočnejše sklepe, najsvetejše obljube so delali pred tem tronom božjim. Sv. Alfonz Ligvorij pové sam o sebi, da njegov sklep, svet zapustiti, je le odtod in da se ima za vse le pobožnosti do tega svetega Zakramenta zahvaliti.

Oh, kako mrzli smo pa sedaj kristijanje do te najsvetejše skrivnosti! Nekateri bi še nikoli ne mislili na to, ko bi jih cerkvena zapoved ne vezala ob odločenih časih semkaj priti. Za vse imajo čas, le nekoliko dlje se pred Jezusom pomuditi, nimajo časa. Brez družčine človek ne more biti ne en dan, za družčino ljubega Jezusa pa nikoli ne vpraša njegovo mrzlo srce. Ko česa potrebuje, na vse kraje išče pomoči, usmiljenega Jezusa se pa ne spomni; ko od koga prejme dobroto, se mu gre hitro zahvalit; dobrotljivi Jezus ti jih delí toliko, in vendar pozabiš nanj! Ko je sv. Križostom videl take mlačne ljudi, je britko tožil: *Ne morem dopovedati, kako me srce boli, ko tako zapuščeno vidim Gospodovo mizo*, in je zdihoval: *Oh, kako se bomo izgovarjali in odpuščanje dobili, če nam je preveč in pretežko iz svojih hiš priti k njemu, ki je k nam prišel iz nebes na zemljo?* — Oh, ljubi moji, sklenimo danes v prihodnje lepše se vesti pred Jezusom in bolj pogostoma ga obiskovati. Saj vas ne bo toliko težilo, ako ob nedeljah nekoliko prej pridete v cerkev, ali nekoliko dlje ostanete. Ali morate zunaj pred cerkvijo se razgovarjati in radovedno gledati in soditi vsacega memogredočega? Stopite raje koj v hišo božjo, pokleknite pred tron Jezusov in molite! Posebno pa med mašo imejte misli zbrane in v pričujočega Jezusa obrnjene. Ko se po noči zbudite, mislite na Jezusa, ko vstanete, obrnite se proti farni cerkvi in zdihnite k Jezusu; tudi med delom večkrat mislite nanj in radi se ozirajte tje, kjer prebiva noč in dan.

Pred vsem vam pa prav posebno še enkrat na srce položim, da se zapisujete v bratovščino presv. rešnjega Telesa. Namen te bratovščine je lep, da lepši ne more biti. Udje si namreč prizadevajo Jezusa v presv. Zakramentu častiti ob vsaki priložnosti; v cerkvi pri maši, pri procesijah (v božjih grobih), kadar se k bolnikom nese zadnja popotnica itd. posebej pa se še zavežejo

vsak mesec eno celo uro ga moliti v presv. Zakramentu in vsako leto plačati najmanj 20 kr. za lepšanje revnih cerkvá. Ti udje nekoliko pripomorejo, da se Jezusu popravi nečast in razžaljenje, ki se mu godi večkrat od hudobnih ljudij. Kako bi tedaj vsaj ene ure v celem mesecu ne darovali Jezusu, posebno če pomislimo, da na tisoč in tisoč pobožnih duš po celem krščanskem svetu z nami tako uro moli in Jezusa časti. Oh, saj ga imamo toliko prositi, sami zase, pa tudi za vse druge, ki so z nami v ožji zvezi. Naj vam bo tedaj živo priporočena ta bratovščina! Zakaj, vedite, ako zdaj mi nočemo k Jezusu priti njega obiskat, bo pa Jezus enkrat prišel k nam — prišel bo in ne bo izostal — obiskal nas bo z eno boleznijo, ki bo zadnja — ali pa se bo kar naenkrat prikazal, in ko se bomo prestrašili, bo rekel: »Jaz sem Jezus, tvoj Odrešenik, zdaj tvoj Sodnik!« Srečen, kdor je Jezusa v življenju, v zdravih dneh rad obiskoval, častil; ne bo se vstrašil, kadar pride Sodnik, ampak kakor je bil vedno navajen, tako bo tudi takrat rekel: *Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev!* Amen.

Druga nedelja po binkoštih.

Kaj dela Jezus za nas v tabrnakeljnu?

Ker je Jezus ljubil svoje, ljubil jih
je do konca. Jan. 13, 1.

Oglasi se zvon v cerkvenem zvoniku, malo preneha in zopet glasno zapoje. Verni kristijani vedó, kaj pomeni to zvonjenje; zato tisti, kateri imajo pravo gorečnost in katerim čas pripušča, prihitijo v cerkev. Mašnik stopi k oltarju, odpre svetišče, saj je tabrnakelj pravo svetišče, in dene v srebrno, močno pozlačeno posodico sv. Telo Jezusovo ter gre iz cerkve hiteč k nevarno bolnemu človeku, kateri potrebuje dušnega in telesnega zdravnika. Jezus se pusti po mašnikovih rokah k bolniku nesti. — Obhaja se velika cerkvena slovesnost. Razne priprave v cerkvi in zunaj cerkve kažejo, da mora kaj posebnega biti. Cerkev se močno razsvetli, v dragoceni obleki obhaja se služba božja, verno ljudstvo prihaja v cerkev v obilnem številu, praznično oblečeno, in da so vsi pobožnega duha — bere se jim na obrazu. Zopet stopi mašnik k oltarju; ni pa sam, temveč kolikor je mogoče veliko njih ga obdaja; zopet se odpre svetišče — tabrnakelj — mašnik vzame v roko prelepo

posodo, napravi se prelep sprevod. Jezus dopusti, da ga mašnik okoli nosi; po ulicah ali med njivami in travniki, da Jezus, čegar veselje je bivati med človeškimi otroci, blagoslavlja hiše, mesta, vasi, polja in travnike.

Ali pa Jezus samo takrat pride v tabrnakelj, kadar pristopi mašnik, da ga nese bolniku za sveto popotnico? Je-li samo na praznik sv. rešnjega telesa v tabrnakeljnu pričujoč, da ga mašnik more vzeti in okoli nositi? Pod podobo kruha je Jezus, naš Bog, v naših tabrnakeljnih vedno navzoč; govoril je: *Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta*. Tista velika večerja, o kateri govori današnji sv. evangelij, nikdar ne mine; do konca sveta bode tukaj vedno miza pogrnjena vsakemu, kdor se hoče bližati. Kaj je pa Jezusa primoralo, da vedno pri nas ostane, da je v tabrnakeljnu tako rekoč vedno naš jetnik? Jezus je vedel, da bodo mnogi zlorabili njegovo smrt in kri. Kaj je tedaj storil? Še potem, ko je trpel in svojo kri prelil za nas, je hotel pri nas ostati, zato je postavil zakrament sv. rešnjega Telesa, da to, kar je storil na Kalvariji, ponavlja še zdaj. Kakor se je Jezus na Kalvariji daroval za naše grehe, kakor je tam od nas odvrnil božjo jezo, tako se tudi v zakramentu sv. rešnjega Telesa: 1. daruje za naše grehe, 2. od nas odvračuje jezo božjo.

I. Veliko je bilo delo, katero je Jezus storil na gori Kalvariji. V groznem trpljenju je umrl za grehe sveta. Kar je storil na gori Kalvariji, to nadaljuje v tabrnakeljnu. V tem svetišču se Jezus nebeškemu Očetu daruje in zadostuje za naše grehe. Ko pravim: Jezus se daruje za grehe sveta, mislim na grozno povodenj grehov: na grehe vsake vrste, na grehe vseh stanov, na grehe vsake starosti. Ako Bog, neskončno sveti, iz nebes pogleda na ta svet, o kaj vidi tukaj?! Pravični Bog zagleda veliko povodenj tistih grehov, kateri nasprotujejo časti božji, kateri so nasprotni službi božji in napadajo sv. vero. Vidi, kako neprenehoma ravnamo zoper božje zapovedi, kako se ustavljamo njegovi najsvetejši volji, kako delamo nečast njegovi cerkvi, kako pozabljujemo na njegove dobreote in kako smo trdovratni proti njegovi milosti. Bog sliši brezbožno zasramovanje in vidi, kako se ljudje norčujejo z najsvetejšimi rečmi. Bog vidi nesramne družbe, iz katerih je že zginila vsa sramožljivost, sliši nauke, s katerimi se priporoča razuzdanost. Bog vidi polno šeg, navad, katere so duhu sv. evangelija naravnost nasprotne. Kaj še Bog vidi na tem žalostnem svetu? Vidi polno pohujšanja,

slabih izgledov, vidi, kako ljudje drug drugemu strežejo s pregrešnimi rečmi, z eno besedo: Bog vidi, kako predrzno se kraljestvo greha širi in ukončuje kraljestvo božje.

Pa Bog tudi še nekaj družega vidi na svetu: ozre se na oltarje, pogleda v tabrnakelj in vidi, kako Jezus zadostuje za grehe sveta. V tem svetišču vidi nebeški Oče našega velikega duhovna Jezusa Kristusa, kateri mu daruje dar za naše grehe. V svetišču tabrnakeljna ponavlja Jezus neprenehoma — seveda brez preli-vanja krvi, dar na križu opravljeni. Ta Jezusov dar nebeški Oče milostljivo sprejme v zadoščenje za naše grehe, dar Jezusov popravi, kar mi storimo slabega in hudega.

Ko se sveti Bog ozira iz visočine svojega nebeškega sedeža, kaj še zapazi? Vidi, kako je svet preprežen in ves zapleten ter obdan z duhom napuha, vidi, kako ljudje iščejo lastne časti in zaničujejo druge; vidi, kako mnogi želijo ljudem dopasti in, da to dosežejo, mnogo grehov storijo; vidi zopet napačni strah pred ljudmi, vsled katerega se opusti toliko dobrega, stori pa toliko hudega. Bog zapazi oni duh gospodovanjaželjnosti, vsled katerega največji del ljudij na svetu noče spoznati gospodarja in v nebesih ne Boga. Za ta grozni napuh in za to strašno prevzetnost pa Bog tudi vidi zadoščenje. Vidi namreč v tabrnakeljnu ponižanega Boga. On vidi, kako njegov edinorojeni, od njega tako ljubljene Sin prebiva v tabrnakeljnu od ljudi tolikokrat pozabljen; vidi pa tudi, kako ta njegov Sin sam nase pozabi, vidi, da se le ponižuje in ne išče svoje časti, temuč skrbi le za to, da zadoščuje za razžaljenje božje. Bog gleda na ponižnost svojega Sina, ta ponižnost mu je zadoščenje za grehe sveta.

Kaj še Bog vidi iz svetih nebes? Vidi še druge grehe sveta, grehe nevednosti in grehe trdovratnosti. Bog vé, kako malo se svet prizadeva spoznavati voljo božjo, kako malokedaj premišluje, kaj je greh, kako greh Boga žali. Iz te malomarne zanikrnosti izvira silno veliko grehov, ne samo malih, temuč tudi smrtnih; svet jih doprinaša, pa ne spozna jih, ali noče jih spoznati. Svet pa stori tudi mnogo grehov, o katerih mu je znano, da so veliki, strašni grehi, pozna vso njih hudobijo in vendar jih ne opusti. Taki vedno in premišljeno storjeni grehi so posebno hudo razžaljenje božje, in zaslužijo veliko in občutljivo kazen. Pa tudi za te grehe najde nebeški Oče na svetu zadoščenje. On pogleda v tabrnakelj in tukaj vidi Boga, kateri se pokori za grešnike. Zavoljo grehov sveta Jezus v tabrnakeljnu zdihuje, prosi odpusčenje greš-

nikom; nebeški Oče posluša te zdihljeje, odpre svoje uho tem ponižnim prošnjam, sprejme jih v zadoščenje zato, ker se neskončno Sveti pokori za grešnike.

Ko nebeški Oče pogleda na svet, ko vidi grozno povodenj greha, vidi tudi veliko pomanjkanje svetih čednostij. Nebeški Oče vidi krščansko ljudstvo vse omehkuženo, to ljudstvo hrepeni le po veselju, brani se pa težav in se jih ogiba, kolikor le more. Sveti Bog vidi krščansko ljudstvo leno in zanikrno, katero nima nikakoršne gorečnosti, in katero nič noče slišati o ostrosti pokore. Bog vidi na svetu nedelavno ljudstvo, katero si daje z raznimi malenkostmi veliko opraviti, katero pa za edino potrebno noče nič delati. Bog pogleda iz nebes in vidi tukaj ljudi, kateri se ponašajo rekoč: Sem pošten človek, nihče mi ne more ničesar očitati. Ne rečem, da niso poštene; res se iz njih ust ne sliši ostudno preklinjevanje, nobeden jih ne vidi, da bi zavoljo preobilno užite pijače težko in neukretno hodili po ulicah ali cestah, ne kradejo, tudi ne goljufajo; ker se kaj tacega ne vidi pri njih, zato pravi svet: poštene ljudje so. Kaj so pa v božjih očeh? Zato, ker Bog pri njih ne vidi nikakoršnih lepih čednostij, mu ne morejo biti všeč, so kakor suha drevesa brez listja, cvetja, zato tudi brez sadu.

Ko Bog na svetu vidi povodenj pregreh, pogreša pa lepih čednostij, se ozre v tabrnakelj; tukaj zagleda svojega Sina Jezusa Kristusa, kateri se veseli težav, išče trpljenja, kateri je ves goreč, kateri dela edino le za čast nebeškega Očeta, in ga obdaja prelepi svetli venec najkrasnejših cvetic — Bogu tako dopadljivih čednostij. Tako Jezus Kristus v tabrnakeljnu nadaljuje to, kar je storil na mestu mrtvaških glav. Ljudje žalijo neskončno svetega Boga; sam neskončno sveti Bog pa v svetišču tabrnakeljna zadoščuje za grešne ljudi. Tako je Jezus Kristus v tabrnakeljnu naš mogočni Srednik pri razžaljenem Bogu. Posredovati pa in zadoščevati on ne neha, ker naših tabrnakeljnov ne zapusti, ne po dnevu, ne po noči.

II. Jezus Kristus, ki v tabrnakeljnu zadoščuje za nas, se tukaj pokori za nas, ravno tukaj od nas odvrta jezo božjo; pravičnemu in razžaljenemu Bogu je on sprava kot Bog ljubezni in miru. Premislimo, kristijani, kaj bi se zgodilo z nami, ko bi Jezusa Kristusa ne bilo med nami?! Ali bi pravični Bog grehe in razuzdanosti sveta mogel še s prizanesljivim očesom gledati? Ali se ne bi vnela jeza njegova in ga silila zmaščevati se nad toliko hudobijo?! V kakem stoletju pa živimo? Kaho majhna je vednost in kako pičlo

spoznanje resnic naše sv. vere, kako silno veliko je število pregreh, in kako malo lepih čednostij se nahaja med kristijani! Uni rod, o katerem govori sv. pismo, da je vse meso svojo pot pokvarilo, in kateri je bil vsled tega z vesoljnim potopom kaznovan, ali je bil bolj vreden kazni, nego današnji svet? In mesta, katera so bila od Boga z ognjem iz nebes pokončana, so bila mar bolj oskrunjena z grehi in hudobijami, nego mesta in vasi dandanes? Glasno kliče hudobija današnjega sveta k Bogu za maščevanje.

Zakaj pa Bog prizanaša svetu — tako hudobnemu, zakaj ne vzame v roko svoje pravične palice, da bi svet udaril? Zakaj tako potrpežljivo čaka ljudi, da bi se spokorili? Odgovor na to je lahak, v sredi med tem hudobnim svetom, v sredi med vso to razuzdanostjo vidi nebeški Oče prebivati svojega ljubega Sina Jezusa Kristusa, kateri je: sprava za grehe celega sveta, kateri se ponižuje, daruje, in božjo jezo odvrča od nas. Ker nebeški Oče v tabrnakeljnu vidi Jezusa Kristusa, ker ga sliši prositi: O Oče moj! ne glej na grehe sveta, marveč ozri se na moje zadoščenje. Res se svet vzdiguje zoper tebe, pa jaz se ponižujem pred taboj; svet te ne pozna, pozabi na te; ali jaz ne pozabim na te, jaz te molim; svet ti je nezvest in nehvaležen, jaz pa sem ti zvest in pokoren, zato o Oče, poglej na obličje Kristusa svojega!

Pravična jeza božja se utolaži, ko zasliši nebeški Oče Jezusa v tabrnakeljnu govorečega: Poglej, moj Oče, v kakem temnem, ponižnem stanu tukaj prebivam, vedi pa, Oče moj, da sem zadovoljo ljudij tukaj. Poglej, ti ljudje so otroci mojih bolečin; takrat namreč, ko sem umrl na križu, so bili rojeni, v tabrnakeljnu pa za nje skrbim, redim jih in izrejam: moje ljudstvo so, moj delež so. Res so grešniki, pa, o Oče moj, saj bodo zapustili pot greha, in se vrnili na zveličavno pot pokore, jaz bom trkal na vrata njih srea, jaz jim bom govoril k sreči, njih mrzla srea bom ogrel, njih kamenita srea bom omehčal, ginjeni in skesani se bodo k tebi približali, jaz jih bom učil pri tebi milosti in usmiljenja iskati. Te Jezusove prošnje gotovo potolažijo jezo božjo. Res, ljubi kristijani! tabrnakeljni, v katerih mili Jezus prebiva, so kakor močan zid, kateri obdaja naša mesta, trge in vasi, tabrnakeljni so nam močna in gotova bramba zoper jezo božjo.

Sv. Janez Zlatoust govori: Nikar se ne čudimo, ko slišimo, da imajo nebesa spoštovanje do zemlje, saj imajo nebesa lahko spoštovanje do zemlje, ker na zemlji včlovečeni Bog prebiva med ljudmi. Bog je poslal angelja, da naj pomori vse prvorojence Egip-

čanov. Ali niso bili ob tej priložnosti tudi prvorojenci Izraelcev v nevarnosti? Ne! kajti Mojzes je Izraelcem zapovedal podboje vrat s krvjo jagnjetovo pomočiti; kjer je videl angelj vrata s krvjo namočena, si ni upal vstopiti; tako so bili Izraelci hude šibe božje obvarovani. Ali bo imela morebiti kri jagnjetova večjo moč, nego Jezus v tabrnakeljnu? in ker so bili Izraelci obvarovani pred angeljem morilcem, ali nas Jezus v tabrnakeljnu ne bo še bolj gotovo obvaroval pred šibo božjo? Da tedaj nismo kaznovani, ko to tolikokrat zaslužimo, da Bog prizanaša in nas ne udari, ko to zaslužimo, da se ne oglasi jeza božja, katero tolikokrat z grehi dražimo, se moramo zahvaliti Jezusu v tabrnakeljnu, kajti on ustavlja jezo pravičnega Boga. Zato smo prisiljeni zaklicati: Usmiljenje Jezusovo v tabrnakeljnu je, da nismo pokončani.

Dragi v Kristusu! zdaj vemo, zakaj Jezus v naših tabrnakeljnih prebiva noč in dan. Sveto delo ima, imeniten opravek. On nadaljuje dar sv. križa. Kakor se je pa daroval na sv. križu in zadostil za naše grehe, tako se še vedno v tabrnakeljnu za nas daruje; ker se mi nočemo pokoriti, se pokori za nas on. In ker mi z grehi jezo božjo vedno kličemo na maščevanje, zato on prosi za nas in vstavlja jezo božjo. Zato imejmo do tabrnakeljnov, v katerih Jezus prebiva, največje spoštovanje. Spodobi se namreč, da spoštujemo to, kar spoštujejo nebesa. Pred tabrnakeljnom molimo Jezusa in zahvaljujmo se mu za veliko ljubezen njegovo. Združimo se pa tudi z Jezusom, sklepajmo svoje zdihovalje z zdihovaljem Jezusovim, sklepajmo svoje prošnje z njegovimi prošnjami, in ker Jezus zadostuje za nas, nikar ne opustimo zadostovati pravičnemu božjemu za toliko storjenih grehov. Z Jezusom skupaj prosimo: Oče usmiljeni, prizanesi nam, usmili se nas, ne tepi nas, kakor zaslužimo. Amen.

P. J. Bizavičar.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Salve Regina* ali razlaganje molitve Češčena bodi Kraljica ali šmarnično opravilo. Spisal Jožef Kerčon. V Ljubljani 1894. Založila »Katoliška Bukvarna.« Natisnila »Katoliška Tiskarna.« — Častiti gospodje sobratje najboljše vedó iz lastnega življenja, zlasti iz nepozabne mladostne dobe, zdaj pa tudi iz opazovanja svojih ovčic, kako blažilno vpliva na človeško srce goreča pobožnost do Matere božje sploh in še posebej milobna pobožnost šmarnična. Kdor hoče

dobro duhovnjiko utrditi in ohraniti v dobrem, bode to najbolj dosegel s pospeševanjem vsestranskega češčenja Matere božje in osobito z vsakoletnimi šmarnicami; kdor hoče zanemarjene in zaspane vzbuditi ter mlačne ogreti, bode se mu to najlažje posrečilo z Marijinim češčenjem v celem cerkvenem letu in posebej v spomladi s šmarnicami.

Da v tej zadevi pri nas nismo zadnji, marveč med prvimi, pričajo že mnogoštevilni letniki lepih šmarnic; in če jih katero leto ni na svitlo, poprašuje se splošno: kaj pa je, da letos ni novih šmarnic? Lahko se že pri nas govori o šmarničnem slovstvu, in opravi bi zaslužno delo, kdor bi ga opisal in ocenil po vrednosti. Tukaj seveda se nam je ozirati le na letošnje šmarnice. Vsebinsko nam velezaslužni pisatelj označi v uvodu: »Razložil sem v tej knjigi vse izreke v molitvi Salve Regina — Češčena bodi Kraljica«; obdelal sem zraven tega še nekatere druge imenitne in tehtne tvarine, ki so v tesni zvezi s temi izreki. Rabil sem pri tej izdelavi razne vire, posebno spise sv. Alfonza Ligvorija, Ottov Marianum, Meschlerja S. J., Hünnerja S. J. in drugih.« In to se razvidi iz posameznih premišljevanj, ki so naslednja: Predvečer šmarnic: Zgodovina Marijine molitve Salve Regina. — Za posamezne dni velikega travna: 1. Češčena bodi Kraljica, Mati milosti. — 2. Naše zaupanje do Marije. — 3. Marija naša Mati. — 4. Dolžni smo Marijo ljubiti. — 6. Marija naše življenje. — 7. Marija nam dobiva milost stanovitnosti. — 8. Marija »naša sladkost.« — 9. Marija »upanje naše.« — 10. in 11. Marija upanje grešnikov. — 12. Kakšno naj je naše upanje do Marije. — 13. Češčenje Božje Matere. — 14. Katere kristijane Marija šteje med svoje služabnike. — 15. »K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci.« — 16. Kako mogočno Marija podpira tiste, katere skuša hudobni duh. — 17. »K tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini.« — 18. Marijino posredovanje nam je potrebno za izveličanje. — 19. Kako nesrečni so tisti, kateri Marije ne časté in katere Marija zapusti. — 20. »O Marija, naša pomočnica.« — 21. Marija naša usmiljena pomočnica. — 22. S čim se vredne delamo Marijine pomoči. — 23. Zakaj se mnogo kristijanov pogubi, dasi Mater božjo časté, ali vsaj menijo, da jo časté. — 24. »Oh, obrni svoje milostljive oči v nas!« — 25. »In po tem revnem življenju pokaži nam Jezusa, blaženi sad svojega telesa!« — 26. Marija varuje pogube svoje zveste služabnike. — 27. Marija svojim služabnikom na pomoč prihaja v vicah. — 28. Marija vodi svoje služabnike v nebesa. 29. »O milostljiva — Devica Marija!« — 30. »O dobrotljiva — Devica Marija!« 31. »O sladka Devica Marija!« — Lavretanske litanije.

Posebna prednost tem šmarnicam je ta, da jim je vsebina mnogovrstna in mikavna, pa nikomur ne ptuja, ker se naslanja na Marijino molitev, ki je vsakemu kristjanu znana, zlasti kar jo na papežev ukaz molimo povsaki sveti maši. Berilo jako poživlja obilica lepih izgledov in raznovrstnih citatov. Naj bi tudi berilo poživljalo verna srca po vseh slovenskih pokrajinah ter jim zanelo detinsko ljubezen do Matere Božje. Cena v pol usnu 90 kr., v usnu 1 gl., z zlato obrezo 1 gl. 20 kr.

2. Jezus na križu, moja ljubezen! Molitvenik obsegajoč mašne, spovedne, obhajilne in druge molitve; sveti križev pot, litanije in pesmi. Sestavil A. M. Osmi natis. V Ljubljani 1893. Založila »Katol. Bukvarna.« Tisek »Katol. Tiskarne.« — Več rečij jemlje v poštev, kadar si gre kdo kupit nov molitvenik, zal, da mnogi bolj gledajo na zunajnost, nego na vsebino. Vendar kolikortoliko je pa tudi ta zahteva opravičena; dobra hrana naj se daje vselej tudi le v lepi

posodi. Ni prav, da je pri mnogih sicer ne slabih molitvenikih zunanja oblika vse preveč zanemarjena. Navedeni molitvenik pa je priporočila vreden v obojnem oziru, po vsebini in obliki. Na primerno majhnem prostoru podaja dokaj obširno tvarino: Zjutranjo in zvečer no molitev, tri sv. maše (kakor jo mašnik moli, navadno in s premišljevanjem Kristusovega trpljenja), spovedne in obhajilne pobožnosti; molitve za praznike Gospodove in Marijine in mnogih svetnikov, tudi sv. Alfonza Lig. lepe Marijine molitve za vsak dan v tednu so pridejane. Poleg molitev je tudi nekoliko jedrnatih naukov za vsak mesec in ob koncu več pesnij, zlasti Marijinih. Križev pot je znani sv. Portomavricija s čednimi slikami. Zunanja oblika je lepa z barvanim obrobo in krasnim jeklorezom na čelu (Jezus na Križu). Cena 80 kr. in 1 gld. z zlato obrezo ni pretirana (448 strani in 32°). In če še povdarimo, da knjigo priporoča tudi že osmi natis, ki je posebej v jezikovnem oziru popravljen, smo knjigo dovolj označili ter ji želimo tudi v tej novi izdaji obilno prijateljev.

3. **Pomladni glasi** posvečeni slovenski mladini. Uredil Ivan Štrukelj. Založili sodružniki. V Ljubljani 1894. Tiskala »Katoliška Tiskarna.« — Že v četrtič so se letos oglasili med mladi svet ti priljubljeni glasi mladih src; smemo reči, da so nam v obče še prijetnejši memo onih poprejšnjih let. Jednajstero lepo ubranih strun — da v podobi govorim — se blagodejno glasi v tej zbirki: podaje nam pet prelepih daljših in krajših pesmic, pet pripovednih sestavkov in jeden igrokaz. Pesmi nam vrlo dobro ugajajo vse po vrsti in prepričani smo, da se bodo vse prikupile tudi mladini. Spretno in namenu primerno je sestavljen življenjepis barona Ivana Vajkarda Valvazorja, čigar slika je na čelu mladinske knjige. Povesti in mladinski prizori so tudi jako srečno sestavljeni; edino v povesti »Pastir« bi bili radi videli nekoliko drugačno osnovo, ker je vse drugo tako detinsko ubrano in blažilno, naj bi bilo še to v določnejšem soglasju z obzorjem v naslovu označenim; in pa opazka (str. 109.): »Ali ima Bog tudi premajhne trepalnice?« je premalo nežna za tako zbirko. Igrokaz menda tudi ni namenjen samo za čitanje; zato bi rajše videli, da bi nastopale samo moške osebe, toraj mesto zlobne tete kak zvijačen stric, in — dobro igran — bi moral imeti najboljši vtis.

Jezik je jako lep; glagol ima večinoma pravo mesto, le v nekaterih stavkih ne, n. pr. »da bo vesoljni svet zvedel« (mesto: »da bi zvedel vesoljni svet«), »da bi le kaj novega in zanimivega zvedel« (mesto: »da bi zvedel le kaj . . .«), »tudi umetnikov ni bilo, ki bi . . .« (mesto: »tudi ni bilo umetnikov, ki bi . . .«) itd. To pa le zato opomnim, ker me veseli posebna skrb za lepo in pravilno pisavo, ki se razodeva v vsej knjigi. Težko se bi dal tudi opravičiti stavek (str. 55.): »Po tleh res da ni ležalo ničesar«, Janežič-Sketova slovnica dopušča v takem slučaju osebek v roditelju le pri nikalnem pomožniku in pri glagolu »ostati.« Bodi zopet ta zvezek prav topla priporočen mladino ljubom. Cena: broš. 25 kr., kart. 35 kr.

B.

1. „Durch Nacht zum Licht.“ Ein Zeit- und Sittengemälde aus dem Anfange des XIX. Jahrhunderts von Franz von Seeburg. Str. 776. Cena 2 gld. 60 kr. — Tako je naslovljena dva dela obsegajoča povest, ali kakor pisatelj sam pravi, slika нравnega in kulturnega življenja v začetku našega stoletja. Pisatelj riše s posebno spretnostjo, kako so prodrle ideje francoske prekucije v njegovo domovino — na Bavarsko, kako so vplivale na posamezne stanove in posebno

na vladarsko hišo. Tu imamo, rekel bi, razvit celi aparat, s katerim slobodomisleci in prostožidarji izvajajo svoje načrte ter lovijo v mreže neoprezno ljudstvo.

Učinek brezverskih načel se kaže v javnem življenju in v zasebnem. Posledice prostožidarskega gospodarstva so: Pregarjanje redovnikov, pobiranje njihovega imetja za deželno blagajno, zaničevanje duhovnikov — in vse to za blagor ljudstva!! A pri tem delu se godijo najgrše tatvine; vladni komisarji polnijo svoje žepe — in blagajne so še vedno prazne — beda ljudstva pa še večja. Slikano je dobro, kako so vladarji — kakor je bil vojvoda Maks Jožef — igrača v rokah framasonskih ministrov. V to košato politično življenje je pa vpletel pisatelj povest srečno — nesrečne družine Wernerjeve. Hči Wernerjeva Friderika je glavna junakinja povesti. Ona je zares pravi angel — vzor meščanskih deklic. Znanje domačih opravil, skromnost, ponižnost in goreča ljubezen do starišev — te čednosti jo krasé. Ali najlepša je srčna pobožnost — veselje do molitve. Pravo nasprotje pa je njen brat Konrad. Na visokih šolah zapeljan po knjigah iluminantov zavije kmalu na krivo pot, postane celo prostožidar. Ali zbok tega je bil vedno značajan in zvest svojemu načelu, da hoče ljudstvu zares pomagati in koristiti. Ali moral je spoznati, da se bridko vara, če išče luči pri razuzdanih svojih tovariših, ki delajo le za svojo srečo, blaginja narodova pa jim je deveta briga. In ko njegov prijatelj baron Hopfenblüh zapelje celo Konradovo sestro Mino, iztrga se svojim tovarišem in se vrne s sestro v naročje matere, katero je zapustil nekdanj im ji odvel celo oholo in trmoglavo drugo hčer Mino. Sam gre potem v Rim, da se izobrazi za misijonarja v Ameriki. In kdo je bil vzrok njegovega izpreobrnjenja? — Sestra Friderika, ki je darovala Bogu zanj in za zlobno svojo sestro Mino svojo zakonsko srečo in na zadnje celo svoj pogled.

Vse to meščansko življenje preveva pravi krščanski duh. V njem naj išče vsak vzora dobrih gospodinj in družinske sreče. F. S. F.

2. *De effectibus sacramenti, extremae unctionis.* Dissertatio historico-dogmatica, quam conscripsit Ignatius Schmitz, s. theologiae doctor, notarius apostolicus, rev. ep. Paderborn. a secretis. Cum approbatione rev. archiep. Friburgensis. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MDCCCXCIII. 8°. str. 86. Cena 93 kr. — Ta zgodovinsko-dogmatična študija — kakor bi rekli — preiskuje nauk ustnega sporočila o učinkih sv. poslednjega olja. Najprej se ozira na sporočilo pred skolastiki in sicer očete, kakor tudi na cerkveno liturgijo, potem obdeluje skolastično dobo, zlasti velike skolastike: Bonaventuro, Alberta Vel. in Tomaža Akvinskega, na to se ozira na določbe tridenskega zbora in na nauk rimskega katekizma; naposled razpravlja nauk bogoslovcev po tridenskem zboru. Posebna zakramentalna milost mu je: »in collatione auxiliorum gratiae, quibus homo contra speciales difficultates mortis instantis iuvetur et corroboretur.« — Razprava je temeljita in razvidna. Za strogo znanstveno metodo bi se zdelo tu pa tam kaj predolgo in nepotrebno, kakor če označuje pisatelj znane velike dobe in bogoslovce. Sicer je pa vredna, da jo priporočamo in beremo.

3. *Jahrbuch für Philosophie und speculative Theologie.* Herausgegeben unter Mitwirkung von Fachgelehrten von Dr. Ernst Commer, o. ö. Professor an der Universität Breslau. Paderborn. Druck und Verlag von Ferd. Schöningh. 4. zvezkov na leto, vsak po 8 pol, stanejo 5 glđ. 58 kr. — Prav sedaj je končan VIII. letnik, ki ima posebno zanimive in sedanjosti primerne sestavke. Poročali bomo o njih prihodnjič. Dr. F. L.